

孔子曰：有教无类

ขงจื้อกล่าวว่า

ชาติกำเนิดปัญหาไร้ต่างกั
การศึกษาคือช่วยศรรดีเสมอได้

ราชงานการวิจัย เพื่อพัฒนาระบบการศึกษารัฐบาลไทย การศึกษาไทย การศึกษา

ราชงานการวิจัย
เพื่อพัฒนาระบบ
การศึกษารัฐบาลไทย
การศึกษารัฐบาลไทย
การศึกษารัฐบาลไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๙๙/๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๑๑๒๙
Website: <http://www.onec.go.th>

สิ่งพิมพ์ ลกค. อันดับที่ 50/2559
ISBN 978-616-270-101-6 (๒๓)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการวิจัย
เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไม่ประสงค์โทษ
การศึกษานอกระบบ

สํานักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

371.349 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส. 691 ร รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
การศึกษานอกระบบ กรุงเทพฯ 2559
100 หน้า
ISBN: 978-616-270-101-6 (ชุด)
1. ภาษาจีน-การพัฒนาการเรียนการสอน 2. การศึกษานอกระบบ 3. ชื่อเรื่อง

หนังสือชุด รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในประเทศไทย การศึกษานอกระบบ

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 50/2559
ISBN 978-616-270-101-6 (ชุด)
พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2559
จำนวนที่พิมพ์ 500 ชุด
ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
99/20 ถนนสุขุขทัย แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2668 7123 ต่อ 2538, 2539
โทรสาร 0 2241 8330
Web Site: www.onec.go.th
ผู้พิมพ์ บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
90/6 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 34/1
ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทร. 0 2424 3249, 0 2424 3252
โทรสาร 0 2424 3249, 0 2424 3252

คำนำ

ภาษาจีนเป็นภาษาที่สำคัญมากภาษาหนึ่ง และมีแนวโน้มที่จะสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 5,000 ปี มีการสั่งสมองค์ความรู้ด้านต่างๆ และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนยังเป็นประเทศมหาอำนาจที่ทรงอิทธิพลทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก เป็นประเทศที่มีความเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก และประชากรชาวจีนยังมากเป็นอันดับ 1 ของโลก ดังนั้น หากคนไทยมีความรู้ภาษาจีนจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ค้นคว้า และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ สามารถสร้างความร่วมมือด้านธุรกิจการค้าการพัฒนาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคนี้

ประเทศไทยมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมานานหลายทศวรรษ และในทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการจัดการเรียนการสอนในทุกกระดับ/ประเภทการศึกษา แต่เนื่องจากยังไม่มีกรอบนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นระบบ สอดรับไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการทำให้ไม่สามารถพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการศึกษาของประเทศ เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงมอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยศึกษาครอบคลุมในทุกกระดับ/ประเภทการศึกษาอย่างเป็นองค์รวม เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และรายงานการวิจัยชุดนี้ได้มีการปรับปรุงตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ และเพื่อให้รายงานการวิจัยชุดนี้เกิดประโยชน์สูงสุด สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงจัดพิมพ์ชุดรายงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยรายงาน 7 เล่ม เพื่อเผยแพร่สู่หน่วยงาน องค์กร นักวิชาการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยต่อไป ได้แก่

- 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา
- 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับมัธยมศึกษา
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอาชีวศึกษา
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอุดมศึกษา
- 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย การศึกษานอกระบบ
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน กรณีศึกษามหาวิทยาลัย ปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ในการสอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างชาติ
- 7) รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย สั้งเคราะห์ภาพรวม

(ดร.กมล รอดคล้าย)

เลขาธิการสภาการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย : การศึกษานอกระบบฉบับนี้ เป็นโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้ศึกษาวิจัยในเรื่อง การศึกษานอกระบบ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล ผู้อำนวยการศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าโครงการวิจัย ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ตั้งยีนยง รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ลิมปยุสรณ์ ดร.สมศักดิ์ ตลประสิทธิ์ ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยให้สมบูรณ์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณคณะผู้ดำเนินการวิจัยในโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการประสานงานเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณโรงเรียนหรือสถาบันการสอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดตัวแทนในแต่ละภูมิภาคทุกแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามและเป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์สำหรับงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณครู-อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกพร ศรีญาณลักษณ์
นักวิจัยประจำโครงการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวិจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย โดยศึกษากับโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบในกรุงเทพมหานครและจังหวัดตัวแทนแต่ละภูมิภาค ครอบคลุมเขตภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก และภาคใต้ ด้วยการแจกแบบสอบถาม จำนวน 31 แห่ง และสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ จำนวน 3 แห่ง ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบด้านหลักสูตรเน้นการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาจีนทั่วไประดับต้น ด้านสื่อการสอนใช้ตำราเรียนที่จัดทำโดยคนจีนเป็นหลัก ด้านผู้สอนเป็นผู้สอนสัญชาติไทยและสัญชาติจีนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านภาษาจีน หากเป็นผู้สอนสัญชาติอื่น อาทิ ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย มีเพียงประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน ด้านผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นบุคคลทั่วไปที่สนใจเรียนเพื่อเพิ่มเติมความรู้ทางด้านภาษาจีน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบส่วนมากยังไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

2. ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนนอกระบบ ด้านหลักสูตรยังขาดความทันสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ด้านสื่อการสอนขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนที่ทันสมัย ด้านผู้สอนเน้นการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ ด้านผู้เรียนมีปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

3. จากสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ เห็นควรเสนอแนวทางเชิงนโยบายในการพัฒนาได้ ดังนี้ ด้านหลักสูตรควรพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยและมีการปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะ รวมถึงควรกำหนดมาตรฐานด้านหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระบบ ด้านสื่อการสอนควรผลิตสื่อการสอนที่ทันสมัยสอดคล้องกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน และสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ในการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอนควรพัฒนาบุคลากรของไทยให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาจีน มีเทคนิควิธีการสอนที่น่าสนใจ และส่งเสริมการเพิ่มพูน

ความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้อย่าง ยั่งยืนด้านผู้เรียนควรแนะนำแหล่งเรียนรู้ภาษาจีนที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ควบคู่กับการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาจีน และควรมีการติดตามผล ในการนำภาษาจีนไปใช้ในการประกอบอาชีพของผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นควร ทำการสำรวจความต้องการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและมีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายอย่างเป็น รูปธรรม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทยมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย และนำผลจากการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของทราพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย

โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบมีกระจายอยู่ตามทุกภูมิภาคของประเทศไทย การจัดตั้งโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนบางแห่งจัดตั้งมานานกว่า 20 ปี บางแห่งเพิ่งเริ่มจัดตั้งได้เพียงปีเดียว โดยสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านหลักสูตรที่พบมากที่สุดคือ วันและเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ เวลากลางวัน จำนวนชั่วโมงที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนประมาณ 1-3 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ โดยจำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรมากกว่า 30 ชั่วโมง หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนเป็นหลักสูตรภาษาจีนทั่วไประดับต้น โดยหลักสูตรที่เปิดสอนเน้นการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

1.2 ด้านสื่อการสอน ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านสื่อการสอนที่พบมากที่สุดคือ สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเน้นการใช้ตำราเรียน (Textbook) ที่จัดทำโดยคนจีน ประเภทของตัวอักษรจีนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นอักษรจีนตัวย่อ การถอดเสียงภาษาจีนใช้ระบบพินอิน และโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบส่วนใหญ่ ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

1.3 ด้านผู้สอน ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านผู้สอนที่พบมากที่สุดคือ ผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบที่เป็นผู้สอนสัญชาติไทยหรือผู้สอนสัญชาติจีน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านภาษาจีน แต่ถ้าเป็นผู้สอนสัญชาติอื่น เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น มีเพียงประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน การใช้ภาษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ผู้สอนสัญชาติไทย และผู้สอนสัญชาติจีน ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนในการสอน ส่วน

ผู้สอนสัญชาติอื่น มีทั้งที่ใช้ภาษาจีนอย่างเดียว และใช้ทั้งภาษาไทยกับภาษาจีน หรือภาษาจีนกับภาษาอังกฤษ จำนวนผู้สอนภาษาจีนของทั้งผู้สอนประจำและผู้สอนพิเศษมีประมาณ 2 คน และสอนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อายุโดยเฉลี่ยของผู้สอนสัญชาติไทย สัญชาติจีนหรือสัญชาติอื่น ประมาณ 30-35 ปี และในส่วนตัวความก้าวหน้าทางวิชาชีพของผู้สอนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบนั้น มีการให้ผู้สอนภาษาจีนเข้าอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการสอนภาษาจีน

1.4 ด้านผู้เรียน ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านผู้เรียนที่พบมากที่สุดคือ ผู้เรียนภาษาจีนเป็นบุคคลทั่วไปที่สนใจ จำนวนผู้เรียนย้อนหลัง 3 ปีที่มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจะเป็นผู้เรียนในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมต้น-ปลาย มีวัตถุประสงค์ในการเรียนภาษาจีนเพื่อเพิ่มเติมความรู้ทางด้านภาษา โดยเป็นความสนใจส่วนตัว จำนวนผู้เรียนต่อห้องน้อยกว่า 10 คน ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมาก่อน กรณีผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนแต่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนไม่เท่ากัน โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนจะจัดห้องเรียนโดยแบ่งกลุ่มตามระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน และเกณฑ์หรือดัชนีบ่งชี้ระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน โดยการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนของโรงเรียนหรือสถาบันภาษา

1.5 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่พบมากที่สุดคือ โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาส่วนใหญ่ยังไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น กรณีที่มีความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนั้น หน่วยงานที่ร่วมมือจะเป็นทั้งหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ หน่วยงานในประเทศที่มีความร่วมมือเป็นโรงเรียนหรือสถาบันระดับเดียวกัน ส่วนหน่วยงานภายนอกประเทศที่มีความร่วมมือเป็นมหาวิทยาลัย ส่วนการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีความร่วมมือ หน่วยงานทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศให้การสนับสนุนด้านสื่อการสอนมากที่สุด โดยกรณีที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนั้น สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ

2. ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย

ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในแต่ละด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตรปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักสูตรขาดความทันสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.2 ด้านสื่อการสอน ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนด้านสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนที่ทันสมัย

2.3 ด้านผู้สอน ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนด้านผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้สอนเน้นการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ

2.4 ด้านผู้เรียน ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนด้านผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนมีปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง

2.5 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก

3. แนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทยที่ได้สรุปข้างต้น สามารถเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในแต่ละด้านได้ ดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ ให้มีความทันสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเนื้อหาของหลักสูตรควรสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

3.2 ด้านสื่อการสอน สื่อการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบเน้นการใช้ตำราเรียน (Textbook) เป็นหลัก ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า สื่อการเรียนการสอนที่ใช้นั้นขาดความทันสมัย จึงควรมีการพัฒนาสื่อการสอนที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับความเป็นปัจจุบันในสังคม

3.3 ด้านผู้สอน โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบส่วนมากสนับสนุนให้ผู้สอนภาษาจีนเข้าอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการสอนภาษาจีน ซึ่งทำให้ผู้สอนสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการในการสอนภาษาจีนได้อย่างต่อเนื่อง แต่จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่เน้นการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้จึงควรจัดการอบรมผู้สอนภาษาจีนที่

เน้นการสอนเชิงปฏิบัติเป็นหลัก เพื่อให้ผู้สอนสามารถสอนให้ผู้เรียนนำไปใช้ปฏิบัติในสถานการณ์ต่างๆ ได้จริง

3.4 ด้านผู้เรียน ผู้เรียนที่มาเรียนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบโดยมากจะเป็นผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาจีน และจากผลการศึกษายังพบว่า ปัญหาของผู้เรียนที่มาเรียนที่โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบนั้น คือ ผู้เรียนมีปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง อาจเนื่องมาจากผู้เรียนไม่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาจีน หรือเริ่มเรียนแล้วยังมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนน้อย จึงไม่สามารถค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาภาษาจีนที่เรียนด้วยตนเองได้ จึงควรมีการแนะนำแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลจากการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาจีนและเพิ่มพูนทักษะด้านต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

3.5 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ส่วนใหญ่ไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ซึ่งกรณีนี้ที่โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษามีความร่วมมือนั้น การได้รับการสนับสนุนส่วนมากเป็นด้านสื่อการสอน แต่จากผลการศึกษายัง พบว่า ถึงแม้การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นจะสอดคล้องกับความต้องการ แต่การให้การสนับสนุนในด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน รวมถึงด้านอื่นๆ เช่น การสอบ HSK หรือการให้การอบรมครูนั้น อาจมีบางส่วนที่ไม่ได้รับการสนับสนุนตามที่ต้องการ จึงควรมีการสำรวจความต้องการในการรับการสนับสนุนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบว่ามีด้านใดบ้าง และสำรวจว่ามีหน่วยงานใดบ้างที่สามารถให้การสนับสนุนได้ เพื่อให้การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

4.1 ด้านหลักสูตร

- จัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบที่ทันสมัยสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย และมีการปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะ เช่นเดียวกับหลักสูตรของสถานศึกษาในระบบ
- จัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ
- จัดโครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนในระบบ

4.2 ด้านสื่อการสอน

- จัดโครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบที่ทันสมัย
- ส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

- จัดโครงการกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ

4.3 ด้านผู้สอน

- จัดโครงการส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพให้แก่ผู้สอนภาษาจีนนอกระบบ
- จัดโครงการพัฒนาผู้สอนภาษาจีนนอกระบบให้มีทักษะเทคนิควิธีการสอนที่น่าสนใจสามารถเชื่อมโยงสู่การนำภาษาจีนไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างแท้จริง
- พัฒนาผู้สอนภาษาจีนนอกระบบชาวไทยให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนเพื่อลดการพึ่งพาครูอาสาสมัครชาวจีน

4.4 ด้านผู้เรียน

- จัดโครงการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนนอกระบบเพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีน
- จัดโครงการแนะแนวการเรียนรู้ภาษาจีนนอกระบบเพื่อการประกอบอาชีพ
- จัดให้มีการติดตามผลการนำภาษาจีนจากการเรียนนอกระบบไปใช้ในการประกอบอาชีพ

4.5 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

- จัดทำการสำรวจความต้องการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ
- จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- จัดตั้งศูนย์พัฒนาหรือศูนย์สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	I
กิตติกรรมประกาศ	III
บทคัดย่อ	IV
บทสรุปผู้บริหาร	VI
สารบัญ	XI
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	3
ขอบเขตและกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย	3
วิธีการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 ความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย	7
หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ	8
ประวัติความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย	11
บทที่ 3 นโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	14
บทบาทและความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	14
สภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	18
ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	22
แนวทางการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	23
บทที่ 4 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	26
หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	28
สื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	30
ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	32
ผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	36
ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	39
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 บทสรุป : ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนนอกระบบ	56
สรุปผลการวิจัย	56
ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะด้านหลักสูตรและสื่อการสอน	60
ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะด้านผู้สอนและผู้เรียน	61
แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ	61
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	65
ภาคผนวก 1 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	66
ภาคผนวก 2 รายชื่อโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ	76
เกี่ยวกับผู้วิจัย	81
คณะผู้ดำเนินการ	83

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงรายชื่อ (นามสมมุติ) ของผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์	5
ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย	9
ตารางที่ 3 สถิติจำนวนผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนนอกระบบโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และภูมิภาค ระหว่างปีการศึกษา 2553-2557	17
ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละ ลักษณะทั่วไปของโรงเรียนหรือสถาบัน สอนภาษาจีนนอกระบบ จำแนกตามภูมิภาค	26
ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละ ลักษณะทั่วไปของโรงเรียนหรือสถาบัน สอนภาษาจีนนอกระบบ จำแนกตามปี พ.ศ.	27
ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนนอกระบบ ด้านหลักสูตร	28
ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนนอกระบบ ด้านสื่อการสอน	30
ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนนอกระบบ ด้านผู้สอน	32
ตารางที่ 9 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนนอกระบบ ด้านผู้เรียน	36
ตารางที่ 10 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนนอกระบบ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	39
ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัด การเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ โดยรวมเป็นรายด้าน	41
ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัด การเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านหลักสูตร โดยรวมเป็นรายข้อ	42
ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัด การเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านสื่อการสอน โดยรวมเป็นรายข้อ	42
ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัด การเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านผู้สอน โดยรวมเป็นรายข้อ	43

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านผู้เรียน โดยรวมเป็นรายข้อ	44
ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โดยรวมเป็นรายข้อ	44

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของการวิจัย

การที่องค์การสหประชาชาติจัดให้ภาษาจีนกลางเป็นหนึ่งในห้าภาษาหลักที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารขององค์การสหประชาชาติ ภาษาจีนกลางจึงเป็นภาษาหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญมากต่อภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก และเป็นภาษาที่ได้รับความนิยมจากผู้เรียนภาษาต่างประเทศหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย ซึ่งปัจจุบันการเรียนภาษาต่างประเทศในประเทศไทย ภาษาที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมาคือภาษาจีนกลาง เนื่องจากการเข้ามาร่วมลงทุนของนักธุรกิจชาวจีนแผ่นดินใหญ่ ไต้หวัน ฮองกง และสิงคโปร์มีมากขึ้น รวมถึงการที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้ามามีบทบาทในส่วนของประชาคมอาเซียนบวกสาม (ASEAN+3) ผสมกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนอย่างรวดเร็ว นั่นทำให้ภาษาจีนกลางมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการติดต่อสื่อสารและการทำธุรกิจต่อตลาดแรงงานของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจภาคการท่องเที่ยว ธุรกิจภาคอุตสาหกรรม รวมถึงการร่วมลงทุนต่างๆ ล้วนทำให้ความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีนกลางมีมากขึ้นตามไปด้วย การสื่อสารภาษาจีนกลางได้อย่างคล่องแคล่ว ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์ การประกอบธุรกิจ การสร้างโอกาสทางธุรกิจ รวมถึงการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวิทยาการแขนงต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีนกลางมีความได้เปรียบมากกว่า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีผู้สนใจเรียนภาษาจีนกลางมากขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยซึ่งได้จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในหลักสูตรระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา หรืออุดมศึกษา นอกจากนี้ มีโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนกลางนอกระบบเปิดหลักสูตรภาษาจีนกลางอีกจำนวนมาก ปัจจุบันโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนกลางนอกระบบมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้น จึงเห็นได้ว่าความต้องการเรียนรู้ภาษาจีนกลางของผู้เรียนทั้งในวัยเรียนและวัยทำงานเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอันนำไปสู่การใช้ภาษาจีนกลางเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

หรือเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพมีเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด เป็นเหตุให้จำนวนโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนกลางนอกระบบมีอัตราการขยายตัวที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในลักษณะนี้นั้น ถือเป็นการขยายโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนในระบบโรงเรียนสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้อีกด้วย โดยเป็นการจัดการเรียนการสอนในลักษณะที่มีการยืดหยุ่นมากกว่าการเรียนจากโรงเรียนในระบบ ทั้งด้านอายุผู้เรียน ระยะเวลาในการเรียน สถานที่เรียน เป็นต้น เนื่องจากการเรียนในลักษณะนี้เน้นให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก กฎเกณฑ์ต่างๆ จึงมีความยืดหยุ่นมากกว่าของโรงเรียนในระบบ ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตรที่นอกจากมีหลักสูตรภาษาจีนทั่วไปในระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงแล้ว ยังมีหลักสูตรเฉพาะทางที่เน้นตามความสนใจของผู้เรียนด้วย เช่น หลักสูตรภาษาจีนสำหรับธุรกิจ หลักสูตรเตรียมสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) เป็นต้น อีกทั้งในด้านสื่อการสอน ผู้สอนมีอิสระในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับหลักสูตรที่โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาเปิดสอน ส่วนด้านผู้สอนมีทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษที่เป็นชาวไทยและชาวจีน ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนผู้สอนได้ หากจำนวนผู้เรียนลดลงหรือผู้สอนไม่ได้รับการตอบรับจากผู้เรียนเป็นที่น่าพึงพอใจของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาในด้านของกลุ่มผู้เรียนนั้นมีทั้งวัยเรียนและวัยทำงาน เน้นการจัดการเรียนการสอนที่มีจำนวนผู้เรียนต่อห้องน้อยเพื่อให้ผู้สอนสามารถเข้าถึงผู้เรียนได้ทุกคน นอกจากนี้ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นยังสามารถดำเนินได้อย่างเสรี ทั้งการทำความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในประเทศไทย โดยเฉพาะภาคเอกชน เช่น โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและภูมิภาคยังประสบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนหลายประการด้วยกัน อาทิ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน รวมถึงด้านความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของทรวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย

คุณสมบัติฐานของทรวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทยยังขาดระบบการพัฒนาที่ดี
2. การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทยยังขาดการเชื่อมโยงกับระดับการศึกษาต่างๆ

ขอบเขตและกลุ่มเป้าหมายของทรวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย โดยการสำรวจโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดตัวแทนแต่ละภูมิภาค และสังเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย โดยมีขอบเขตในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดตัวแทนในแต่ละภูมิภาค ที่มีโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีน

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบในกรุงเทพมหานครและจังหวัดตัวแทนในแต่ละภูมิภาคที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จนถึงเดือนมีนาคมพ.ศ. 2558 จำนวน 152 แห่ง

3. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน พ.ศ. 2558 และดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

4. ตัวแปรสำหรับการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 152 แห่ง

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

4.2.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

4.2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

วิธีการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย แนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม

2. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนา “แบบสอบถามโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย : การศึกษานอกระบบ” ขึ้นเอง โดยมีการพิจารณาโครงสร้างและข้อคำถามร่วมกันกับคณะผู้วิจัยการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยกำหนดแบบสอบถามไว้ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

โดยข้อมูลในตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

เมื่อพัฒนาแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเองเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบในเขตภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก และภาคใต้ ที่มีรายชื่อขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 152 แห่ง พบว่า

3.1.1 โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบที่ยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้ โดยให้ข้อมูลผ่านทางแบบสอบถามมีจำนวน 31 แห่ง

3.1.2 โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบที่ไม่ได้รับการตอบรับกลับจำนวน 121 แห่ง เนื่องจากย้ายที่อยู่ใหม่ ไม่มีผู้รับตามเจ้าหน้าที่ส่งไปถูกตีกลับ ผู้รับไม่มารับภายในเวลาดำหนด เลิกกิจการ เป็นต้น

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบด้วยตนเอง มีโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบที่ยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้ โดยให้ข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์มีจำนวน 3 แห่ง

ตารางที่ 1 แสดงรายชื่อ (นามสมมุติ) ของผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

รหัส	ผู้ให้ข้อมูล (นามสมมุติ)	วันที่สัมภาษณ์
Chinese_01	ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1	4 กุมภาพันธ์ 2559
Chinese_02	ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2	12 กุมภาพันธ์ 2559
Chinese_03	ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3	15 กุมภาพันธ์ 2559

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามโดยวิธีทางสถิติ ดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ลงรหัสแต่ละฉบับ และจัดทำตารางคะแนนเป็นรายชื่อให้ตรงกับรหัสของแต่ละฉบับ

4.1.2 นำข้อมูลจากตารางลงคะแนนไปประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านและรายชื่อ เพื่อทราบการกระจายเป็นรายชื่อ

4.1.3 นำข้อมูลค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์รายด้านและรายชื่อมาแปลความหมายจัดลำดับโดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

4.1.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ มี ดังนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

(2) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ

(3) วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

(4) วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์แบบตีความและสรุปข้อมูลสำคัญจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์แบบตีความและสรุปข้อมูลสำคัญจากบทสนทนา โดยสรุปข้อมูลและให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขจนข้อมูลีความ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความหมายของคำต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้คือ

1. สถานศึกษานอกระบบ หมายถึง โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนในเขตกรุงเทพมหานครและภูมิภาคที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

2. การศึกษานอกระบบ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีนของผู้เรียนที่ยืดหยุ่นกว่าการเรียนของโรงเรียนในระบบทั่วไป

3. การเรียนการสอนภาษาจีน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามหลักสูตรของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบในเขตกรุงเทพมหานครและภูมิภาค

4. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบจัดทำขึ้นเองหรือจัดทำขึ้นร่วมกับหน่วยงานอื่น

5. สื่อการสอน หมายถึง สื่อการสอนที่โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

6. ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ดำเนินการสอนภาษาจีนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ รวมถึงผู้สอนคนไทย คนจีน คนไต้หวัน คนสิงคโปร์ หรือคนมาเลเซีย

7. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่สมัครเรียนหลักสูตรภาษาจีนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ

8. ความร่วมมือ หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบในด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน หรือด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

บทที่ 2

ความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีน นอกระบบในประเทศไทย

ปัจจุบันภาษาจีนเป็นภาษาหนึ่งที่คนไทยให้ความสำคัญและต้องการเรียนรู้มากภาษาหนึ่ง รองลงมาจากภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาจีนเพื่อการติดต่อสื่อสารในการดำเนิน ธุรกิจ การค้า การลงทุน รวมถึงการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีน เป็นต้น จึงทำให้การจัดการศึกษา ทางด้านภาษาจีนในประเทศไทยนั้น มีทั้งการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระบบโรงเรียนและ นอกระบบโรงเรียน ซึ่งจากอัตราการขยายตัวของจำนวนผู้เรียนในโรงเรียนนอกระบบที่เพิ่มขึ้นอย่าง ต่อเนื่องนั้น (สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2553-2557) สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนในโรงเรียนนอกระบบ ได้รับความสนใจจากผู้เรียนทุกระดับ ทุกประเภทมากขึ้น อย่างต่อเนื่อง

สำหรับการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย : การศึกษานอกระบบครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการพัฒนาระบบ การเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทยต่อไป โดยมีหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับ การศึกษานอกระบบ และความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย ดังนี้

- 2.1 หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ
- 2.2 ความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย

หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ

เมื่อกล่าวถึงความหมายหรือนิยามของการจัดการศึกษานอกระบบ ในส่วนที่ออกระเบียบ บังคับเป็นบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ซึ่งได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับ การจัดการศึกษานอกระบบไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 3 มาตรา 15 ได้ให้นิยามเกี่ยวกับระบบการศึกษาไว้ดังนี้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2), 2545)

“การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย โดยการศึกษาในแต่ละรูปแบบมีคำจำกัดความ ดังนี้

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือ แหล่งความรู้อื่นๆ”

จากคำจำกัดความของการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม อัธยาศัยที่กล่าวข้างต้น สามารถเปรียบเทียบการจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ได้ดังนี้ (อ้างถึงใน ทวีป อภิสวัสดิ์, 2554, หน้า 17)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

	การศึกษาในระบบ	การศึกษานอกระบบ	การศึกษาตามอัธยาศัย
1. หลักสูตร	มีหลักสูตรที่แน่นอน	มีหลักสูตรที่ยืดหยุ่น	ไม่มีหลักสูตร
2. เวลาเรียน	มีกำหนดเวลาเรียนที่แน่นอน	มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่นได้ตามความต้องการของผู้เรียน	เวลาเรียนไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับผู้เรียน
3. อายุผู้เรียน	จำกัดอายุ	ไม่จำกัดอายุ	ไม่จำกัดอายุ
4. การลงทะเบียนเรียน	มีการขึ้น/ลงทะเบียน	มีการขึ้น/ลงทะเบียน	ไม่มีการขึ้น/ลงทะเบียน
5. การจัดการเรียนการสอน	มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ	มีการจัดการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ	ไม่มีการจัดการเรียนการสอน
6. การวัดผลและประเมินผล	มีการวัดและประเมินผล	มีการวัดและประเมินผลหรือไม่ก็ได้ ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการปฏิบัติได้	ไม่มีการวัดและประเมินผล
7. สถานที่เรียน	มีสถานที่เรียนที่แน่นอน	ไม่มีสถานที่เรียนแน่นอน อาจใช้สถานที่ที่เหมาะสม	ไม่มีสถานที่เรียนแน่นอน
8. วัตถุประสงค์การเรียน	การเรียนรู้มุ่งเน้นการนำความรู้ไปใช้ในอนาคต	การเรียนรู้มุ่งเน้นการนำประโยชน์ไปใช้ในปัจจุบัน	การเรียนรู้เพื่อรู้และเพื่อแก้ปัญหาตามความสนใจ

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ได้ให้คำจำกัดความของ “โรงเรียนนอกระบบ” ไว้ว่า เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา และให้หมายความรวมถึงศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) และสถาบันศึกษาปอเนาะ (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน, 2550, หน้า 30)

ส่วนพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบว่า (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551, หน้า 2)

“การศึกษานอกระบบ หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ มีหลักสูตร วิธีการจัด และระยะเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการ และศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย มีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้”

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ ดังนี้

เดวิด ไคลน์ และโทมัส บี คีน (David Kline and Thomas B. Keehn, 1971) ได้กล่าวถึงการศึกษานอกระบบไว้ว่า “การศึกษานอกระบบโรงเรียน เหมือนกับการศึกษาที่เรียกว่า การศึกษานอกระบบ การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ เป็นคำที่หมายถึงชนิดของการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อเป็นทางเลือก หรือเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อช่วยปิดช่องว่างของประชากรจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้ารับบริการจากการศึกษาในระบบโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาในระบบโรงเรียนแล้ว การศึกษานอก (ระบบ) โรงเรียน เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นได้มากกว่า” (อ้างถึงในทวีป อภิสิตี, 2554, หน้า 6-7)

ฟิลิป เอช คูมส์ (Philip H. Coombs, 1973) ได้ให้คำจำกัดความของการศึกษานอกระบบว่า “การศึกษานอก (ระบบ) โรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบการศึกษาตามปกติ ไม่ว่าจะป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นต่างหากหรือจัดเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมใหญ่อื่นๆ เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้บริการกลุ่มผู้เรียนที่กำหนดเป้าหมายและอย่างมีความมุ่งหมาย ตัวอย่างเช่น สถานเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน (ยกเว้นโรงเรียนอนุบาล) โรงเรียนที่มุ่งให้โอกาส (Second Chance) แก่ผู้ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาเมื่ออยู่ในวัยที่ควรได้รับการศึกษาหรือต้องออกจากโรงเรียนก่อนกำหนด โรงเรียนผู้ใหญ่ กิจกรรมลูกเสือ อนุภาชาต ยุวกสิกร กลุ่มสนใจดนตรี การฝึกฝนอาชีพ กลุ่มกสิกร ฯลฯ เป็นต้น)” (อ้างถึงในทวีป อภิสิตี, 2554, หน้า 6)

ทวีป อภิสิตี (2554, หน้า 7) กล่าวถึงการศึกษานอกระบบไว้ว่า “การศึกษานอกระบบ การศึกษานอกโรงเรียน หรือการศึกษารูปนัย เป็นการศึกษาที่จัดให้กับบุคคลกลุ่มเป้าหมายผู้อยู่นอกโรงเรียน นอกสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ทั้งที่จัดโดยภาครัฐและเอกชน เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการจัดมากกว่าการศึกษาในระบบ สถานที่เรียนไม่คงที่ แม้จะมีหลักสูตรเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หลากหลาย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาต่อยอดให้สูงขึ้น มีการวัดประเมินผลที่มุ่งเน้นการปฏิบัติได้จริง ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตามหลักสูตรในระบบโรงเรียนได้ เมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วอาจจะแจกประกาศนียบัตร วุฒิบัตร เกียรติบัตร หรือปริญญาบัตรหรือไม่ก็ได้”

จากความหมายหรือคำนิยามเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบที่กล่าวข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบ หมายถึง การจัดการศึกษาที่เปิดกว้างสำหรับผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท โดยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่ยืดหยุ่นกว่าการเรียนในโรงเรียนในระบบทั่วไป

ประวัติความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย

ความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบสรุปพอสังเขปได้ดังนี้ (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551, หน้า 24-26)

1. ช่วงก่อนปี พ.ศ. 2461 ระบบการศึกษาของไทยยังไม่มีระบบอย่างเป็นทางการ การจัดการเรียนการสอนในช่วงนี้ไม่มีกฎเกณฑ์ระบุอย่างแน่ชัด รวมถึงการดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนไม่มีหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายเฉกเช่นในปัจจุบัน การจัดตั้งโรงเรียนบางแห่งจึงเป็นการดำเนินการขอความเห็นชอบจาก “ผู้มีอิทธิพล” หรือ “ผู้มีอำนาจ” ในท้องถิ่นแทน เพื่อให้โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นได้รับการคุ้มครองจาก “ผู้มีอิทธิพล” หรือ “ผู้มีอำนาจ” ในท้องถิ่นนั้น ซึ่งในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2461 โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีเพียงโรงเรียนเดียว คือ โรงเรียนจีนเกาะเรียน โดยก่อตั้งเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2325

2. ช่วงปี พ.ศ. 2461-2518 ช่วงเวลาเกือบ 60 ปีนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบที่สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วง ดังนี้

(1) ช่วงที่ 1 ในปี พ.ศ. 2461 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์เป็นครั้งแรก โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศออกมาเพื่อวางระเบียบกฎหมายการปกครองโรงเรียนราษฎร์ให้มีความเรียบร้อยและรัดกุมมากขึ้น รวมถึงการควบคุมโรงเรียนราษฎร์ของคนจีนที่สอนภาษาจีนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐด้วย และเป็นช่วงที่การดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนสถานศึกษา หรือห้องเรียนในการสอนภาษาจีนนอกระบบต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่ยังมีบางแห่งที่จัดตั้งขึ้นโดยไม่ได้ขออนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการด้วย ถึงแม้การดำเนินการต่างๆ ของโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบในช่วงนี้จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ระเบียบและการควบคุมยังหละหลวม การกำหนดหลักสูตร วิชาเรียน เวลาเรียน แบบเรียนและสื่อการสอน รวมถึงการทำกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนมีเสรีภาพมากกว่าโรงเรียนในระบบ

(2) ช่วงที่ 2 สืบเนื่องจากช่วงปลายสมัยรัชกาลที่ 5 ประเทศไทยเป็นประเทศมีความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนโอปออ้อมอารี ซึ่งตรงกับหลังช่วงปลายสมัยราชวงศ์ชิงของจีน เป็นช่วงที่ทางตอนใต้ของจีนประสบปัญหาเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมภายใน ชาวจีนจึงอพยพมาอาศัยอยู่ที่ประเทศไทยมากขึ้น ทำให้มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนนอกระบบเพิ่มมากขึ้น เพื่อสอนภาษาและวัฒนธรรมจีนให้แก่ลูกหลานชาวจีนที่อพยพ

(3) ช่วงที่ 3 ช่วงรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นช่วงที่โรงเรียนภาษาจีนในระบบถูกควบคุมด้วยระเบียบกฎหมาย และถูกบีบคั้นจากการเมืองทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนภาษาจีนนอกระบบ จึงดำเนินการเปิดสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีนที่ทางการไทยไม่ส่งเสริม

ดังนั้น ในช่วงปี พ.ศ. 2461–2518 จึงเป็นช่วงที่เริ่มมีระเบียบกฎหมายในการจัดตั้งโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบ แต่การดำเนินการต่างๆ ของโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบยังมีความหละหลวม และในช่วงนี้มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนนอกระบบเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีชาวจีนอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก หลังจากที่มีการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบจึงไม่ได้รับการส่งเสริม เพราะอาจได้รับข้อกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ได้

3. ช่วงปี พ.ศ. 2519-2534 ตั้งแต่มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นในปี พ.ศ. 2518 นั้น กอปรกับอิทธิพลของจีนที่แผ่ขยายตัวมากขึ้นหลังจากที่จีนได้เป็นหนึ่งในห้าสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ทำให้ภาษาจีนได้รับความนิยมสนใจ ซึ่งในช่วงระยะเวลากว่า 15 ปีนี้ คนไทยอยากที่จะเรียนรู้ภาษาจีนอย่างเปิดเผยมากขึ้น

4. ช่วงปี พ.ศ. 2535-2541 ช่วงระยะเวลาที่รัฐบาลไทยเริ่มให้การส่งเสริมการศึกษาทางด้านภาษาจีน โดยการขจัดอุปสรรคที่กีดขวางการขยายตัวของจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งในปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน เล็งเห็นความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน ทั้งในด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จึงได้ออกมติคณะรัฐมนตรีปลดแอกการคุมกำเนิดภาษาจีน ให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสามารถดำเนินการได้อย่างเสรี เฉกเช่นเดียวกับภาษาต่างประเทศภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น

5. ช่วงปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา การเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนในระบบ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ด้วยข้อจำกัดของการดำเนินการในระบบ จึงทำให้โรงเรียนสอนภาษาจีนนอกระบบเกิดขึ้นตามมาอย่างรวดเร็วเป็นจำนวนมาก และมีความได้เปรียบมากกว่าโรงเรียนในระบบ สามารถดำเนินการในเรื่องของการจ้างผู้สอน การเปิดหลักสูตร การกำหนดเวลาเรียน การใช้แบบเรียนและสื่อการสอนได้อย่างเสรี การดำเนินการที่คล่องตัวกว่าของโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบนั้น ทำให้การจัดตั้งโรงเรียนบางแห่งสามารถดำเนินการได้ทั้งที่มิได้ขออนุญาต ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา การเรียนการสอนภาษาจีนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นอย่างมาก และโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบมีศักยภาพสูงในการตอบสนองความต้องการเรียนรู้ภาษาจีนของคนในสังคม

จากความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในแต่ละช่วง สะท้อนให้เห็นว่าระบบการศึกษาของไทยอยู่ภายใต้ระบบโครงสร้างทางการเมืองและเศรษฐกิจมาโดยตลอด ซึ่งนโยบายทางการเมืองของผู้นำประเทศของไทยในยุคสงครามเย็นนั้นเลือกสนับสนุนประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมียุทธศาสตร์ปิดล้อมประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นระยะเวลา 30-40 ปี จึงส่งผลให้ฝ่ายปกครองของไทยมองการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเป็นปัญหาความมั่นคง

ของประเทศ ในช่วงเวลานี้ โรงเรียนสอนภาษาจีนต้องถูกปิด หรือสั่งห้ามจัดการเรียนการสอนภาษาจีน การควบคุมโรงเรียนสอนภาษาจีนในขณะนั้น ส่งผลให้การพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีนของคนไทยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำและด้อยกว่าประเทศอื่นๆ (อ้างถึงในสุดาทิพย์ โตเต็มโชคชัยการ, 2547, หน้า 17)

จากที่กล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทยนั้นมีระยะเวลาอันยาวนานกว่า 100 ปี มีทั้งช่วงเวลาที่รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไม่เป็นทางการและเป็นทางการ มีทั้งช่วงเวลาที่รัฐบาลให้การสนับสนุนและช่วงเวลาที่ถูกควบคุม แต่ถึงอย่างไรการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยยังคงดำเนินอยู่จวบจนถึงปัจจุบัน

บทที่ 3

นโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุดนั้น ควรมีการตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ นอกจากนี้ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ จะทำให้สามารถวางนโยบายอันนำไปสู่การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่นำไปปฏิบัติได้ ซึ่งการวางนโยบายและยุทธศาสตร์ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบได้อย่างชัดเจน โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- บทบาทและความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ
- สภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ
- ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ
- แนวทางการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

บทบาทและความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

การเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบมีบทบาทและความสำคัญต่อผู้เรียนในทุกๆระดับ เนื่องจากเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่จำกัดอายุของผู้เรียนทวีป อภิลิทธิ (2554, หน้า 7-8) กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษานอกระบบไว้ว่า “การศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่ช่วยส่งเสริมเติมเต็มความรู้ให้แก่ผู้ด้อย พลาด ขาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน และเป็นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถและประสบการณ์ให้แก่ผู้ต้องการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้ก้าวหน้าทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกยุคปัจจุบัน” ซึ่ง

การจัดการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบนั้นอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนประกาศการกำหนดประเภทและลักษณะของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน และหลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 68 ง, หน้า 19-20) ไว้ ดังนี้

1. ประเภทและลักษณะของโรงเรียนนอกระบบ แบ่งได้ 5 ประเภท ดังนี้

1.1 ประเภทสอนศาสนา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอนศาสนา

1.2 ประเภทศิลปะและกีฬา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเกี่ยวกับดนตรี ศิลปะ และกีฬา

1.3 ประเภทวิชาชีพ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อให้นักเรียนนำไปประกอบอาชีพหรือเพิ่มเติมทักษะในการประกอบอาชีพ

1.4 ประเภททดวิชา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมความรู้บางรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5 ประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมสร้างความคิด เชาวน์ปัญญา และทักษะอื่น

2. การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนอกระบบ แบ่งได้ดังนี้

2.1 จัดการเรียนการสอนโดยใช้ครูหรือผู้สอน

2.2 จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนต้นแบบที่ใช้ครูหรือผู้สอนเป็นหลัก

2.3 จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยมีทั้งครูหรือผู้สอนและสื่อการเรียนการสอน

2.4 การจัดการเรียนการสอนตามข้อ 2.1 ข้อ 2.2 และ 2.3 อาจจัดร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน หรือกับหน่วยงานอื่นทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน

3. หลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบ มีลักษณะ ดังนี้

3.1 หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.2 หลักสูตรต้นแบบที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดทำหรือจัดร่วมกับหน่วยงานอื่น

3.3 หลักสูตรที่นำมาจากหน่วยงานอื่นทั้งในและต่างประเทศ หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเอง หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นร่วมกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ซึ่งได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการ

โดยหลักสูตรต้นแบบที่เป็นหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาจีนนั้น ทางคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้กำหนดไว้ 3 หลักสูตร (หลักสูตรต้นแบบ กลุ่มงานส่งเสริมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, หน้า 4) ดังนี้

- 1) หลักสูตรวิชาภาษาจีนกลางระดับต้น รวมตลอดหลักสูตรใช้เวลา 144 ชั่วโมง
- 2) หลักสูตรวิชาภาษาจีนกลางระดับกลาง รวมตลอดหลักสูตรใช้เวลา 144 ชั่วโมง
- 3) หลักสูตรวิชาภาษาจีนกลางระดับสูง รวมตลอดหลักสูตรใช้เวลา 144 ชั่วโมง

จากรายละเอียดของประเภทและลักษณะของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน และหลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบที่กำหนดโดยคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนดังกล่าวข้างต้นนั้น เห็นได้ว่า การเรียนการสอนนอกระบบ เป็นการจัดการเรียนการสอนและวัดผลการเรียนการสอนที่แตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนในระบบที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยการเรียนการสอนนอกระบบนั้นไม่มีการกำหนดเงื่อนไขการเรียนอย่างแน่นนอนตายตัว การเรียนการสอนจึงมีความหลากหลายและมีความแตกต่างในแต่ละสถาบัน ซึ่งแต่ละโรงเรียนหรือสถาบันนอกระบบจะเป็นผู้กำหนดหลักสูตร จำนวนชั่วโมงเรียน รวมถึงวิชาที่เรียนเอง การเรียนการสอนนอกระบบจึงมีความยืดหยุ่นกว่าการเรียนการสอนในระบบ และถึงแม้การเรียนการสอนนอกระบบไม่มีการกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษา ระยะเวลาการศึกษา การวัดผลและประเมินผลเช่นเดียวกับการจัดการเรียนการสอนในระบบ แต่การเรียนการสอนนอกระบบนั้นมีบทบาทและความสำคัญต่อผู้เรียนอย่างมาก เห็นได้จากการศึกษาความนิยมของการเรียนในรูปแบบนอกระบบหรือการเรียนพิเศษนอกเหนือจากการเรียนในระบบ (จิรัฐธิญา ชนะเคน และคณะ, 2556) ซึ่ง พบว่า

1. ด้านผู้เรียน ผู้เรียนในระบบมีค่านิยมในการเรียนโรงเรียนนอกระบบ เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่กว้างมากขึ้น พัฒนาความสามารถทางศักยภาพของตัวเองได้ดีขึ้น รวมถึงเพื่อให้ได้ประสบการณ์ในการลงทำโจทย์เพื่อใช้สอบวัดความรู้ต่างๆ และช่วยพัฒนาผลการเรียนไปในทางที่ดีขึ้น
2. ด้านผู้สอน ครูผู้สอนในระบบบางรายวิชาพูดเร็วจนเกินไป ทำให้ฟังไม่ทันและไม่รู้เรื่อง ครูผู้สอนบางรายวิชาไม่ค่อยเน้นเนื้อหา แต่จะเน้นการทำงานอื่นๆ มากกว่าการเรียน และครูผู้สอนบางรายวิชาอธิบายเนื้อหาไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุม เป็นผลทำให้นักเรียนไม่เข้าใจในบทเรียน จึงเลือกไปเรียนพิเศษนอกสถานศึกษา
3. ด้านหลักสูตร เนื้อหาที่เรียนมีความกว้างขวางเกินไป เนื้อหาบางส่วนในหนังสือยังไม่แน่นพอ การจัดรูปแบบหนังสือยังไม่แน่นพอ และการจัดรูปแบบหนังสือไม่มีความน่าสนใจ ทำให้ไม่อยากเรียน เป็นผลทำให้นักเรียนไปเรียนพิเศษให้ได้เนื้อหาเชิงลึกมากขึ้น
4. ด้านห้องเรียน เพื่อนในห้องคุยกันเสียงดังจนไม่ได้ยินสิ่งที่ครูสอน ทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง เป็นผลทำให้นักเรียนไม่อยากเรียนเนื่องจากสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการเรียนไม่เข้าใจ

5. ด้านอื่นๆ โรงเรียนนอกระบบบางแห่งมีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับ จึงดึงดูดความสนใจของผู้เรียนในระบบการเรียนในโรงเรียนนอกระบบมีความเข้าใจมากกว่าการเรียนในระบบ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองให้ไปเรียน

นอกจากนี้ การเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบยังมีผู้เรียนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก โดยสามารถดูได้จากสถิติจำนวนผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครและภูมิภาค ระหว่างปีการศึกษา 2553-2557 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถิติจำนวนผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครและภูมิภาค ระหว่าง ปีการศึกษา 2553-2557

ปีการศึกษา หลักสูตร	ปีการศึกษา 2553		ปีการศึกษา 2554		ปีการศึกษา 2555		ปีการศึกษา 2556		ปีการศึกษา 2557	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาเกาหลี	3,396	8.60	5,846	16.38	4,078	12.12	7,445	15.28	7,883	7.96
ภาษาจีน	20,990	53.10	16,631	46.61	20,023	59.52	27,637	56.74	65,068	65.68
ภาษาญี่ปุ่น	15,123	38.28	13,202	37.00	9,540	28.36	13,627	27.98	26,120	26.36
รวม	39,509	100	35,679	100	33,641	100	48,709	100	99,071	100

แหล่งที่มา : สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2553-2557

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงอัตราการขยายตัวของจำนวนผู้เรียนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาต่างประเทศประเภทนอกระบบในระยะเวลาที่ผ่านมา 5 ปี เห็นได้ว่ามีอัตราการขยายตัวด้านจำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากจำนวนผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครและภูมิภาคระหว่างปีการศึกษา 2553-2557 เห็นได้ว่า แนวโน้มของจำนวนผู้เรียนภาษาจีนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาภาคเอกชน มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนภาษาจีนในระบบ

จากงานวิจัยเรื่อง “การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย : การศึกษานอกระบบ” (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 30-47) พบว่า การเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบโรงเรียนในปัจจุบัน มีรายละเอียดด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 30-33) หลักสูตรที่เปิดสอนในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบส่วนมากแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1.1 หลักสูตรขั้นต้น

รายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรขั้นต้นเน้นการสอนภาษาจีนพื้นฐาน การอ่านออกเสียงภาษาจีน การฝึกสนทนาเบื้องต้น รวมถึงไวยากรณ์จีน การเขียนภาษาจีน เป็นต้น

1.2 หลักสูตรชั้นกลาง

รายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรชั้นกลางเน้นการสอนภาษาจีนระดับกลาง การสนทนาในชีวิตประจำวัน รวมถึงวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในปัจจุบันระดับกลาง เป็นต้น

1.3 หลักสูตรขั้นสูง

รายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรขั้นสูงเน้นการสอนภาษาจีนระดับสูง การสนทนาธุรกิจ คำศัพท์ขั้นสูง รวมถึงวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในปัจจุบันระดับสูง เป็นต้น

1.4 หลักสูตรพิเศษ

รายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรพิเศษมีวิชาที่หลากหลาย มีทั้งวิชาภาษาจีนสำหรับเด็กมัธยมศึกษาภาษาจีน คอมพิวเตอร์ภาษาจีน วาดภาพเขียนพู่กันจีน ขับร้องเพลงจีน การค้าระหว่างประเทศ รวมถึงการติวสอบ HSK การติวสอบเข้ามหาวิทยาลัย เป็นต้น

1.5 การสอนส่วนตัว

รายวิชาที่เปิดสอนเป็นการส่วนตัวเป็นวิชาภาษาจีนที่มีทั้งในหลักสูตรขั้นต้น ชั้นกลาง และชั้นสูง

จากหลักสูตรและรายวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบข้างต้น เห็นได้ว่าหลักสูตรที่เปิดสอนในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบที่เป็นหลักสูตรขั้นต้น หลักสูตรชั้นกลาง และหลักสูตรชั้นสูงนั้น เป็นหลักสูตรที่พบได้ทั่วไป แต่หลักสูตรอื่นๆ จะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละโรงเรียน และค่อนข้างมีความหลากหลายของหลักสูตร

ส่วนเวลาเรียนและจำนวนชั่วโมงเรียน พบว่ามีการจัดเวลาทั้งในวันจันทร์-วันศุกร์ และวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งหลักสูตรที่จัดเวลาเรียนในวันเสาร์-อาทิตย์มีมากที่สุด และในส่วนของจำนวนชั่วโมงเรียนมีตั้งแต่ 1.5-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ หากผู้เรียนต้องการกำหนดเวลาเรียนเอง

จะเป็นการสอนในลักษณะรายบุคคล เรียนแบบตัวต่อตัว ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายในการเรียนที่สูงกว่า หลักสูตรที่กำหนดเวลาเรียนไว้แล้ว

2. ด้านสื่อการสอน (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 34-36)

สื่อการสอนที่ใช้ในโรงเรียนนอกระบบแยกตามประเภทของหลักสูตรได้ ดังนี้

2.1 แบบเรียนหรือตำราที่ใช้ในหลักสูตรขั้นต้น ตัวอย่างเช่น

- (1) 杨寄洲. (2006). 《汉语教程》.北京: 北京语言大学出版社.
- (2) 陈绥宁. (2004). 《基础汉语40课》.上海: 华东师范大学出版社.
- (3) 刘珣. (2004). 《新实用汉语课本》.北京: 北京语言大学出版社.

2.2 แบบเรียนหรือตำราที่ใช้ในหลักสูตรชั้นกลาง ตัวอย่างเช่น

- (1) 王海峰等. (2005). 《速成强化教程》.北京: 北京语言文化大学出版社.
- (2) 白雪林. (2006). 《中级汉语听和说》.北京: 北京语言文化大学出版社.
- (3) курс. 《体验汉语》 1-6册. 北京: 高等教育出版社.

2.3 แบบเรียนหรือตำราที่ใช้ในหลักสูตรขั้นสูง ตัวอย่างเช่น

- (1) 姜德梧. (2002). 《高级汉语教程》.北京: 经济科学出版社.
- (2) 黄政澄. (2006). 《标准汉语教程》.北京: 北京大学出版社.
- (3) курс. 《体验汉语》 1-6册. 北京: 高等教育出版社.

จากสื่อการสอนประเภทแบบเรียนหรือตำราที่ใช้ในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบข้างต้น เห็นได้ว่าแบบเรียนหรือตำราที่ใช้มีความหลากหลาย ซึ่งแบบเรียนหรือตำราบางเล่มนำมาใช้ในการเรียนการสอนของทั้งหลักสูตรชั้นกลางและชั้นสูง สะท้อนให้เห็นว่าแบบเรียนหรือตำราที่ใช้ในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบยังไม่เป็นระบบ แบบเรียนหรือตำราขาดความต่อเนื่องระหว่างหลักสูตร แต่ละระดับ

แบบเรียนหรือตำราที่ใช้เป็นสื่อการสอนนั้น ส่วนมากเป็นแบบเรียนหรือตำราที่ผลิตโดยคนในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รองลงมาเป็นแบบเรียนหรือตำราที่โรงเรียนภาษาจีนนอกระบบผลิตเอง แบบเรียนหรือตำราที่ผลิตโดยคนไทย ผลิตโดยคนจีนในไต้หวัน และผลิตโดยคนสิงคโปร์ ตามลำดับ

ทั้งนี้ แบบเรียนหรือตำราที่ใช้เป็นสื่อการสอน ไม่ว่าจะผลิตโดยใคร ตัวอักษรจีนที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้นมี 4 ลักษณะ ดังนี้

- (1) แบบเรียนหรือตำราเป็นอักษรจีนตัวย่อ และสอนอักษรจีนตัวย่อ
- (2) แบบเรียนหรือตำราเป็นอักษรจีนตัวย่อ และสอนให้รู้จักอักษรจีนตัวเต็ม

- (3) แบบเรียนหรือตำราเป็นอักษรจีนตัวเต็ม และสอนอักษรจีนตัวเต็ม
- (4) แบบเรียนหรือตำราเป็นอักษรจีนตัวเต็ม และสอนให้รู้จักอักษรจีนตัวย่อ

ในส่วนของระบบการออกเสียงที่สอนในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบ พบว่า มีการใช้ระบบการออกเสียงภาษาจีน 3 แบบ ดังนี้

- (1) การใช้ระบบพินอิน
- (2) การใช้ระบบจู้อิน
- (3) การใช้ภาษาไทยสะกดทับศัพท์

3. ด้านผู้สอน (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 43-45) ผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบ แบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

3.1 ผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทยมี 2 ลักษณะ คือ

3.1.1 ผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทยที่มีวุฒิปัตร์ มีตั้งแต่วุฒิปัตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปริญญาตรี จนถึงปริญญาโท และมีผู้สอนที่ได้รับวุฒิปัตร์ภาษาจีนจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้สอนที่ได้รับวุฒิปัตร์ครูสอนภาษาจีน (ศธ.) รวมถึงผู้สอนที่ได้รับใบประกาศนียบัตรการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ระดับ 5 ระดับ 6 และระดับ 8

3.1.2 ผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทยที่ไม่มีวุฒิปัตร์ จะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางภาษาจีน สามารถถ่ายทอดความรู้ทางภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการไม่มีข้อจำกัดในการรับผู้สอนภาษาจีนว่าจะต้องมีวุฒิปัตร์เท่านั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบแต่ละโรงเรียน

3.2 ผู้สอนภาษาจีนสัญชาติจีนมี 2 ลักษณะเช่นเดียวกับผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทย กล่าวคือ

3.2.1 ผู้สอนภาษาจีนสัญชาติจีนที่มีวุฒิปัตร์ส่วนมากมีวุฒิปัตร์ระดับอนุปริญญา และปริญญาตรี ถึงแม้มีวุฒิปัตร์ แต่ไม่ทราบว่าเป็นวุฒิปัตร์ทางด้านภาษาจีนหรือไม่

3.2.2 ผู้สอนภาษาจีนสัญชาติจีนที่ไม่มีวุฒิปัตร์ ผู้สอนกลุ่มนี้ถือข้อได้เปรียบของการเป็นสัญชาติจีนสื่อสารภาษาจีนได้

จำนวนผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบ ส่วนมากเป็นผู้สอนสัญชาติไทย ส่วนผู้สอนสัญชาติจีนจะมีจำนวนน้อยกว่า ซึ่งปัญหาของผู้สอนสัญชาติจีนที่มาทำการสอนภาษาจีนในโรงเรียนนอกระบบในประเทศไทยนั้น พบว่า

- (1) ผู้สอนสัญชาติจีนส่วนมากไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้
- (2) ผู้สอนสัญชาติจีนที่ผ่านการอบรมทางด้านภาษาและวัฒนธรรมไทย

มีจำนวนน้อย

จึงทำให้ประสบปัญหาในการสื่อสารและการทำความเข้าใจกับผู้เรียน เมื่อทำการสอนภาษาจีนให้กับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางภาษาจีน นอกจากนี้ ปัญหาการขอใบอนุญาตทำงานของผู้สอนสัญชาติจีนยังเป็นปัญหาเช่นกัน โรงเรียนภาษาจีนนอกระบบบางแห่ง ผู้สอนสัญชาติจีนมีใบอนุญาตทำงานอย่างถูกต้อง แต่บางแห่งไม่มี เนื่องจากบางโรงเรียนทำการจ้าง คนจีนที่ได้วีซ่านักเรียนมาทำการสอนภาษาจีน

4. ด้านผู้เรียน (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 45-47)

ผู้เรียนที่มาเรียนภาษาจีนที่โรงเรียนภาษาจีนนอกระบบ มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการเรียนที่แตกต่างกันไป ในมุมมองของผู้บริหารโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบ และผู้เรียนในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบ ต่างแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ การเรียนภาษาจีนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในประเด็น 2 ประเด็นนี้เป็นหลัก คือ

4.1 เรียนภาษาจีนเพื่อเรียนต่อ

4.2 เรียนภาษาจีนเพื่อประกอบอาชีพ เช่น ทำการค้า หรือหางานที่ดีกว่า

ทั้งนี้ ยังมีประเด็นอื่นๆ อีก เช่น การเรียนภาษาจีนเพื่อทำตามความต้องการของหน่วยงาน เพื่อหางานทำที่ดีกว่า เพื่อนำไปใช้สนทนากับชาวจีน เพื่อเสริมความรู้ ต้องการเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรมจีน เป็นต้น

ในมุมมองที่เกี่ยวกับผู้สอน ผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการได้เรียนภาษาจีนกับผู้สอนสัญชาติจีนดีกว่าเรียนภาษาจีนกับผู้สอนสัญชาติไทย เนื่องจากได้มีโอกาสฝึกการฟังสำเนียงจีนจากเจ้าของภาษา และผู้สอนสัญชาติจีนสามารถให้ความรู้ นอกเหนือจากบทเรียนได้ดี อธิบายได้ละเอียด รวมถึงการได้เรียนรู้คำศัพท์นอกตำราเรียนด้วย ส่วนกลุ่มผู้เรียนที่เห็นว่าการได้เรียนภาษาจีนกับผู้สอนสัญชาติไทยดีกว่าการเรียนภาษาจีนกับผู้สอนสัญชาติจีนนั้น เนื่องจากอธิบายให้เข้าใจได้ง่าย แต่ไม่ว่าจะเป็นผู้สอนสัญชาติไทย หรือผู้สอนสัญชาติจีน ผู้เรียนต่างมองว่าผู้สอนสอนสนุก

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบยังมีผู้เรียนบางส่วนที่เรียนไม่สามารถเรียนจบหลักสูตร ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการไม่มีเวลาเข้ามาเรียนและมีความรู้สึกที่ภาษาจีนเรียนยาก

ภาพรวมของประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนภาษาจีนในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบ โดยเรียง ลำดับจากมากไปหาน้อย ผู้เรียนมีมุมมอง ดังนี้

(1) การเรียนภาษาจีนมีประโยชน์ในการทำงานที่ต้องติดต่อสื่อสารกับคนจีน สามารถช่วยให้ทำงานได้ดีขึ้น เข้าใจงานมากขึ้น ทำงานได้รวดเร็วขึ้น และได้รับความไว้วางใจจากนายจ้างมากขึ้นด้วย

(2) การเรียนภาษาจีนทำให้ได้รู้จักคำศัพท์ภาษาจีนเพิ่มขึ้น มีความรู้เกี่ยวกับประเทศจีนมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถใช้ภาษาจีนเป็นภาษาที่สามได้ด้วย

(3) การเรียนภาษาจีนสามารถทำงานทำได้ดีกว่า มีรายได้มากกว่าเดิม

(4) การเรียนภาษาจีนในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบ สามารถนำไปใช้สอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ด้านหลักสูตรมีความหลากหลาย มีความแตกต่างกันในแต่ละโรงเรียนหรือสถาบัน ด้านสื่อการสอนที่นำมาใช้นั้น ขึ้นอยู่กับผู้สอนแต่ละโรงเรียนหรือสถาบัน ซึ่งแบบเรียนหรือตำราบางเล่มถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรที่ต่างระดับกัน สะท้อนให้เห็นว่าแบบเรียนหรือตำราที่ใช้ในโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบยังไม่เป็นระบบ ด้านผู้สอนยังคงเป็นผู้สอนชาวไทยเป็นหลัก เนื่องจากผู้สอนชาวจีนที่ไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ อาจทำให้มีปัญหาในการสื่อสารกับผู้เรียนได้ และด้านผู้เรียนนั้น ผู้เรียนมีความต้องการเรียนภาษาจีน เนื่องจากภาษาจีนมีประโยชน์ทั้งในด้านการศึกษาต่อการทำงานหรือการทำธุรกิจ

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2556-2559) โดยมีประเด็นจุดเน้นที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งหนึ่งในสิบประเด็นจุดเน้นมีในเรื่องของการส่งเสริมพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยทางกระทรวงศึกษาธิการต้องการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร(สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2556, หน้า 21) และในส่วนของนโยบายการศึกษานั้น มีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง และผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานซึ่งมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนนอกระบบคือ เร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในส่วนนี้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อติดตามผลการดำเนินงานความร่วมมือส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนด้วย (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2556, หน้า 83-84)

นอกจากนี้แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2556 - 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือการขยายโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาเอกชน ตามพันธกิจเรื่องการเสริมสร้างโอกาสการศึกษาเอกชนให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้พัฒนาศักยภาพ ซึ่งตัวชี้วัดความสำเร็จคือ ร้อยละของผู้เรียนสถานศึกษาเอกชนนอกระบบเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2556, หน้า 9)

จากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่ายุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. มีการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษานอกระบบ
2. มีเป้าหมายให้ประชาชนได้รับโอกาสในการเรียนภาษาจีนอย่างทั่วถึง
3. มีจำนวนผู้เรียนภาษาจีนนอกระบบเพิ่มมากขึ้น
4. มีการติดตามผลการดำเนินงานความร่วมมือส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน

ประเด็นดังกล่าวนี้มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในเรื่องการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนนอกระบบ เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้ประชาชนในประเทศไทยมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยภาษาจีนเป็นหนึ่งในภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญในการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา

แนวทางการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ในการพัฒนาบุคลากรของประเทศไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถทางภาษาต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพมีมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ได้กล่าวถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบว่าควรยึดหลักเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความเสมอภาคในการเข้าถึงและได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวางทั่วถึงเป็นธรรม และมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน

2. การกระจายอำนาจให้สถานศึกษาและการให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

นอกจากนี้ มาตรา 7 ยังได้กล่าวถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบว่า ให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพกำลังคนและสังคมที่ใช้ความรู้และภูมิปัญญาเป็นฐานในการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง และคุณภาพชีวิต ตามแนวทางการพัฒนาประเทศ

2. ภาคีเครือข่ายเกิดแรงจูงใจและมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการศึกษาจากพระราชบัญญัติการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบดังกล่าวข้างต้น สามารถเสนอแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบได้ ดังนี้

- 1) ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนโดยอาจให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าถึงสื่อที่ทันสมัยที่สามารถจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมีความต้องการที่จะเรียนรู้ภาษาจีน

2) ควรมีรูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาจีนไปใช้ในการสื่อสารได้จริง ไม่ควรเน้นทฤษฎี การท่องจำคำศัพท์ หรือเน้นการเรียนทางด้านไวยากรณ์มากเกินไป ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำภาษาจีนไปใช้ในการสื่อสารได้จริง

ทั้งนี้ หากผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน และเมื่อเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ได้จริง ภาษาจีนจะได้รับความสนใจจากกลุ่มประชาชนทั้งวัยเรียนและวัยทำงานอย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาที่สามารถทำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองได้อย่างแท้จริง

บทที่ 4

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ โดยลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ
2. สื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ
3. ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ
4. ผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ
5. ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ
6. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางพร้อมคำอธิบาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางพร้อมคำอธิบาย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางพร้อมคำอธิบาย

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

- คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละ ลักษณะทั่วไปของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ จำแนกตามภูมิภาค

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. ภาคกลาง	16	52
2. ภาคตะวันออก	3	10
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	6
4. ภาคเหนือ	5	16
5. ภาคตะวันตก	1	3
6. ภาคใต้	3	10
7. ไม่ได้ระบุ	1	3
รวม	31	100

จากตารางที่ 4 แสดงว่า โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ จำแนกตามภูมิภาค เป็นภาคเหนือ จำนวน 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52 ภาคตะวันออก จำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6 ภาคเหนือ จำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16 ภาคตะวันตก จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3 ภาคใต้ จำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10 และ ไม่ได้ระบุ จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละ ลักษณะทั่วไปของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ จำแนกตามปี พ.ศ.

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. ปี พ.ศ. 2537	1	3
2. ปี พ.ศ. 2542	1	3
3. ปี พ.ศ. 2543	1	3
4. ปี พ.ศ. 2544	1	3
5. ปี พ.ศ. 2545	1	3
6. ปี พ.ศ. 2546	1	3
7. ปี พ.ศ. 2548	2	6
8. ปี พ.ศ. 2549	1	3
9. ปี พ.ศ. 2550	3	10
10. ปี พ.ศ. 2551	3	10
11. ปี พ.ศ. 2552	3	10
12. ปี พ.ศ. 2554	3	10
13. ปี พ.ศ. 2555	1	3
14. ปี พ.ศ. 2556	1	3
15. ปี พ.ศ. 2557	2	6
16. ไม่ระบุ	6	19
รวม	31	100

จากตารางที่ 5 แสดงว่า โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ จำแนกตามปี พ.ศ. เป็นปี พ.ศ. 2537 พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2543 พ.ศ. 2544 พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2546 พ.ศ. 2549 พ.ศ. 2555 และ พ.ศ. 2556 จำนวนละ 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3 ส่วนปี พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2557 จำนวนละ 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6 ส่วนปี พ.ศ. 2550 พ.ศ. 2551 พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2554 จำนวนละ 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10 และไม่ระบุปี พ.ศ. จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบด้านหลักสูตร

ด้านหลักสูตร	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. วันและเวลาที่จัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ทุกวัน เวลากลางวัน	7	23
ทุกวัน เวลาเย็น	8	26
วันจันทร์-ศุกร์ เวลากลางวัน	1	3
วันจันทร์-ศุกร์ เวลาเย็น	9	29
วันเสาร์-อาทิตย์ เวลากลางวัน	17	55
วันเสาร์-อาทิตย์ เวลาเย็น	3	10
อื่นๆ โปรดระบุ ได้แก่	7	23
- วันอังคาร-ศุกร์ เวลาเย็น		
- วันอังคาร-อาทิตย์ เวลาเย็น		
- ทุกวันยกเว้นวันศุกร์ เวลากลางวันและเย็น		
- ทุกวันเสาร์ เวลากลางวัน		
- วันเสาร์ช่วงเช้า		
- เวลาตามสะดวก (รายบุคคล)		
2. จำนวนชั่วโมงในการจัดการเรียนการสอนต่อสัปดาห์		
1-3 ชั่วโมง	18	58
4-6 ชั่วโมง	10	32
อื่นๆ โปรดระบุ ได้แก่	3	10
- 12 ชั่วโมง		
- 40-60 ชั่วโมง		
- ตามความสมัครใจของผู้เรียน		

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
นอกระบบด้านหลักสูตร (ต่อ)

ด้านหลักสูตร	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
3. จำนวนชั่วโมงในการจัดการเรียนการสอนต่อหลักสูตร		
น้อยกว่า 30 ชั่วโมง	10	32
มากกว่า 30 ชั่วโมง	18	58
อื่นๆ โปรดระบุ ได้แก่ - 30 ชั่วโมง	3	10
4. หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนมีหลักสูตรใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
หลักสูตรภาษาจีนทั่วไป ระดับต้น	30	97
หลักสูตรภาษาจีนทั่วไป ระดับกลาง	22	71
หลักสูตรภาษาจีนทั่วไป ระดับสูง	18	58
หลักสูตรภาษาจีนเฉพาะทาง (โปรดระบุ) ได้แก่	10	32
- ภาษาจีนกลางสำหรับธุรกิจ		
- สนทนาภาษาจีน / สนทนาแบบเร่งรัดไวยากรณ์จีน		
- เตรียมสอบ HSK		
- สำหรับศึกษาต่อสิงคโปร์		
อื่นๆ โปรดระบุ ได้แก่	3	10
- ภาษาจีนสำหรับเด็ก		
- ภาษาจีนตามระดับความรู้ผู้เรียน		
- ภาษาจีนตามความสนใจของกลุ่ม บุคคล คณะ		
5. หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนเน้นทักษะด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การฟัง	2	6
การพูด	2	6
การอ่าน	3	10
การเขียน	1	3
การฟัง-การพูด	0	0
การอ่าน-การเขียน	0	0
การฟัง-การพูด-การอ่าน-การเขียน	30	97
อื่นๆ โปรดระบุ	0	0

จากตารางที่ 6 แสดงว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านหลักสูตร มีรายละเอียด ดังนี้

วันและเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุด คือ วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา กลางวัน รองลงมาเป็นวันจันทร์-ศุกร์ เวลาเย็น และทุกวัน เวลาเย็น ตามลำดับ

จำนวนชั่วโมงในการจัดการเรียนการสอนต่อสัปดาห์มากที่สุด คือ ประมาณ 1-3 ชั่วโมงต่อ สัปดาห์ รองลงมาประมาณ 4-6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมีมากกว่าสิบชั่วโมงหรือตามความสนใจของ ผู้เรียน ตามลำดับ

จำนวนชั่วโมงในการจัดการเรียนการสอนต่อหลักสูตรมากที่สุด คือ มากกว่า 30 ชั่วโมงขึ้นไป รองลงมาน้อยกว่า 30 ชั่วโมง และ 30 ชั่วโมง ตามลำดับ

หลักสูตรที่เปิดสอนมากที่สุด คือ หลักสูตรภาษาจีนทั่วไป ระดับต้น รองลงมาเป็นหลักสูตร ภาษาจีนทั่วไป ระดับกลาง และหลักสูตรภาษาจีนทั่วไป ระดับสูง ตามลำดับ

หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนเน้นทักษะรวม คือ เน้นการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มากที่สุด รองลงมาเน้นทักษะการอ่าน การฟัง และการพูด ตามลำดับ

สื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน นอกระบบด้านสื่อการสอน

ด้านสื่อการสอน	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ตำราเรียน (Textbook)	31	100
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book)	0	0
เว็บไซต์ (Website)	6	19
แอปพลิเคชัน (Application)	2	6
แผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือดีวีดี (DVD)	22	71
โปสเตอร์ภาษาจีน (Chinese Poster) บัตรคำศัพท์ (Word Card)	26	84
อื่นๆ โปรดระบุ	1	3
- หนังสือนอกเวลาเรียน / หนังสือพิมพ์		

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบด้านสื่อการสอน (ต่อ)

ด้านสื่อการสอน	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
2. ผู้จัดทำหนังสือหรือสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
จัดทำโดยคนไทย	16	52
จัดทำโดยคนจีน	27	87
อื่นๆ โปรดระบุ	0	0
3. ประเภทของตัวอักษรจีนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน		
ตัวย่อ	18	58
ตัวเต็ม	0	0
ทั้งตัวเต็มและตัวย่อ	10	32
ใช้หนังสือตัวย่อแต่สอนให้รู้ตัวเต็มด้วย	2	6
ใช้หนังสือตัวเต็มแต่สอนให้รู้ตัวย่อด้วย	1	3
4. การถอดเสียงภาษาจีนใช้ระบบใด		
พินอิน	29	94
จู้อิน	1	3
ถอดเสียงด้วยภาษาไทย	1	3
5. ห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน		
มี	11	35
ไม่มี	20	65

จากตารางที่ 7 แสดงว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบด้านสื่อการสอน มีรายละเอียด ดังนี้

สื่อการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุด คือ ตำราเรียน (Textbook) รองลงมาคือ โปสเตอร์ภาษาจีน (Chinese Poster) บัตรคำศัพท์ (Word Card) และแผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือดีวีดี (DVD) ตามลำดับ

ผู้จัดทำหนังสือหรือสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุด คือ ผู้จัดทำโดยคนจีน รองลงมาคือ ผู้จัดทำโดยคนไทย ตามลำดับ

ประเภทของตัวอักษรจีนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุด คือ การใช้อักษรจีนตัวย่อ รองลงมาคือ การใช้ทั้งอักษรจีนตัวเต็มและตัวย่อและการใช้อักษรจีนตัวย่อแต่สอนให้รู้ตัวเต็มด้วย ตามลำดับ

การถอดเสียงภาษาจีนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระบบที่ใช้มากที่สุด คือ ระบบพินอิน รองลงมาคือ ระบบจู้อิน และการถอดเสียงด้วยภาษาไทย ตามลำดับ

ห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ ส่วนใหญ่ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา มีเพียงบางแห่งเท่านั้นที่มี

ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบด้านผู้สอน

ด้านผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สัญชาติ คุณวุฒิ และจำนวนของผู้สอนภาษาจีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1.1 ผู้สอนสัญชาติไทย		
ผู้สอนสัญชาติไทย ประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน	13	42
ผู้สอนสัญชาติไทย วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาตรี	28	90
ผู้สอนสัญชาติไทย วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาโท	5	16
ผู้สอนสัญชาติไทย วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาเอก	1	3
1.2 ผู้สอนสัญชาติจีน		
ผู้สอนสัญชาติจีน ประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน	21	68
ผู้สอนสัญชาติจีน วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาตรี	30	97
ผู้สอนสัญชาติจีน วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาโท	8	26
ผู้สอนสัญชาติจีน วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาเอก	0	0
1.3 ผู้สอนสัญชาติอื่น (เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น)		
ผู้สอนสัญชาติ สิงคโปร์ / มาเลเซีย		
มีประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน	3	10
ไม่มีมีประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน	0	0
ผู้สอนสัญชาติ (ระบุสัญชาติ)		
มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาตรี	0	0
ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาตรี	0	0

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
นอกระบบด้านผู้สอน (ต่อ)

ด้านผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้สอนสัญชาติ (ระบุสัญชาติ)		
มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาโท	0	0
ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาโท	0	0
ผู้สอนสัญชาติ (ระบุสัญชาติ)		
มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาเอก	0	0
ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาเอก	0	0
2. ผู้สอนใช้ภาษาใดในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
2.1 ผู้สอนสัญชาติไทยใช้ภาษา		
ภาษาไทย	0	0
ภาษาไทยกับภาษาจีน	20	65
ภาษาจีน	0	0
2.2 ผู้สอนสัญชาติจีนใช้ภาษา		
ภาษาจีน	2	6
ภาษาไทยกับภาษาจีน	17	55
ภาษาจีนกับภาษาอังกฤษ	8	26
2.3 ผู้สอนสัญชาติอื่น (เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น) ใช้ภาษา		
ภาษาจีน	1	3
ภาษาไทยกับภาษาจีน	1	3
ภาษาจีนกับภาษาอังกฤษ	0	0
อื่นๆ โปรดระบุ	0	0
3. จำนวนผู้สอนภาษาจีนประจำ/พิเศษ และจำนวนชั่วโมงสอน		
3.1 ผู้สอนประจำ	20	65
3.1.1 จำนวนผู้สอนประจำ		
1 คน	5	16
2 คน	7	23
3 คน	2	6
4 คน	1	3
6 คน	1	3
7 คน	1	3

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
นอกระบบด้านผู้สอน (ต่อ)

ด้านผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.1.2 จำนวนชั่วโมงสอนภาษาจีนของผู้สอนประจำต่อสัปดาห์		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ชั่วโมง	8	26
11-20 ชั่วโมง	5	16
21-30 ชั่วโมง	3	10
มากกว่า 30 ชั่วโมง	3	10
ไม่ระบุ	1	3
3.2 ผู้สอนพิเศษ	19	61
3.2.1 จำนวนผู้สอนพิเศษ		
1 คน	5	16
2 คน	8	26
3 คน	1	3
4 คน	2	6
6 คน	2	6
8 คน	1	3
3.2.2 จำนวนชั่วโมงสอนภาษาจีนของผู้สอนพิเศษต่อสัปดาห์		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ชั่วโมง	11	35
11-20 ชั่วโมง	4	13
21-30 ชั่วโมง	0	0
มากกว่า 30 ชั่วโมง	1	3
ไม่ระบุ	3	10
3.3 ไม่ระบุจำนวนผู้สอนภาษาจีนประจำ/พิเศษ และจำนวนชั่วโมงสอน	3	10
4. ผู้สอนอายุเฉลี่ยประมาณเท่าใด		
4.1 ผู้สอนสัญชาติไทย		
น้อยกว่า 25-25 ปี	3	10
30-35 ปี	9	29
40-45 ปี	6	19
50-60 ปี	4	13

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบด้านผู้สอน (ต่อ)

ด้านผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.2 ผู้สอนสัญชาติจีนหรือสัญชาติอื่น (เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น) น้อยกว่า 25-25 ปี	7	23
30-35 ปี	15	48
40-45 ปี	1	3
50-60 ปี	2	6
5. ความก้าวหน้าทางวิชาชีพของผู้สอน		
สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้สอนภาษาจีนเข้าอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการสอนภาษาจีน	23	74
สถานศึกษามีนโยบายมอบรางวัลแก่ผู้สอนภาษาจีน	3	10
สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้สอนภาษาจีนศึกษาต่อ	5	16
อื่นๆ โปรดระบุ	0	0

* เฉพาะข้อมูลในข้อ 3 เป็นจำนวนแห่ง

จากตารางที่ 8 แสดงว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบด้านผู้สอน มีรายละเอียด ดังนี้

สัญชาติ คุณวุฒิ และจำนวนของผู้สอนภาษาจีน มีทั้งผู้สอนสัญชาติไทย สัญชาติจีน และสัญชาติอื่นๆ เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย กรณีเป็นผู้สอนสัญชาติไทย ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านภาษาจีน ผู้สอนสัญชาติจีน ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านภาษาจีนเช่นกัน ส่วนผู้สอนสัญชาติอื่นเช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย นั้น มีเพียงประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน

การใช้ภาษาในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน กรณีผู้สอนสัญชาติไทย ส่วนมากใช้ภาษาไทยร่วมกับภาษาจีน กรณีผู้สอนสัญชาติจีน ส่วนมากใช้ภาษาไทยร่วมกับภาษาจีนเช่นกัน ส่วนผู้สอนสัญชาติอื่น เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย นั้น ใช้ภาษาจีน ภาษาไทยร่วมกับภาษาจีน และภาษาจีนร่วมกับภาษาอังกฤษในสัดส่วนที่เท่ากัน

จำนวนผู้สอนภาษาจีนประจำ/พิเศษ ส่วนมากมีผู้สอนประจำมากกว่าผู้สอนพิเศษ จำนวนผู้สอนประจำส่วนใหญ่มีจำนวน 2 คน และจำนวนชั่วโมงสอนส่วนใหญ่จะน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนผู้สอนพิเศษส่วนใหญ่มีจำนวน 2 คน และจำนวนชั่วโมงสอนส่วนใหญ่จะน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เช่นกัน

อายุเฉลี่ยของผู้สอน ผู้สอนสัญชาติไทยมีอายุเฉลี่ยประมาณ 31-35 ปี ส่วนผู้สอนสัญชาติจีนหรือสัญชาติอื่น เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น อายุเฉลี่ยประมาณ 31-35 ปี เช่นกัน

ส่วนความก้าวหน้าทางวิชาชีพของผู้สอน สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้สอนภาษาจีนเข้าอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการสอนภาษาจีนมากที่สุด รองลงมาคือการสนับสนุนให้ผู้สอนภาษาจีนศึกษาต่อและมีนโยบายมอบรางวัลแก่ผู้สอนภาษาจีน ตามลำดับ

ผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านผู้เรียน

ด้านผู้เรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. กลุ่มผู้เรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
นักเรียนต่ำกว่าชั้นประถม	11	35
นักเรียนชั้นประถมต้น-ปลาย	25	81
นักเรียนชั้นมัธยมต้น-ปลาย	26	84
นิสิต/นักศึกษาระดับอุดมศึกษา	21	68
บุคคลทั่วไปที่สนใจ	28	90
2. จำนวนผู้เรียน 3 ปี ย้อนหลัง		
นักเรียนต่ำกว่าชั้นประถม		
- ปี พ.ศ. 2555	90	26
- ปี พ.ศ. 2556	134	39
- ปี พ.ศ. 2557	116	34
นักเรียนชั้นประถมต้น-ปลาย		
- ปี พ.ศ. 2555	365	29
- ปี พ.ศ. 2556	419	33
- ปี พ.ศ. 2557	473	38
นักเรียนชั้นมัธยมต้น-ปลาย		
- ปี พ.ศ. 2555	440	34
- ปี พ.ศ. 2556	380	32
- ปี พ.ศ. 2557	394	33

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
นอกระบบ ด้านผู้เรียน (ต่อ)

ด้านผู้เรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นิสิต/นักศึกษาระดับอุดมศึกษา		
- ปี พ.ศ. 2555	126	35
- ปี พ.ศ. 2556	126	35
- ปี พ.ศ. 2557	109	30
บุคคลทั่วไปที่สนใจ		
- ปี พ.ศ. 2555	104	34
- ปี พ.ศ. 2556	92	30
- ปี พ.ศ. 2557	107	35
3. ผู้เรียนมีวัตถุประสงค์ในการเรียนภาษาจีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เพื่อสอบเข้าเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น	24	77
เพื่อใช้ในการทำงาน โดยเป็นความสนใจส่วนตัว	23	74
เพื่อใช้ในการทำงาน โดยเป็นความต้องการหน่วยงานต้นสังกัด	12	39
เพื่อเพิ่มเติมความรู้ทางด้านภาษา โดยเป็นความสนใจส่วนตัว	26	84
อื่นๆ โปรดระบุ	2	6
- ใช้สอบ HSK		
- สื่อสารกับเพื่อนชาวจีน / สมรสกับชาวจีน ได้ทุกวัน		
4. จำนวนผู้เรียนต่อห้อง		
น้อยกว่า 10 คน	28	90
11-20 คน	3	10
21-30 คน	0	0
มากกว่า 30 คน	0	0
5. พื้นฐานความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน		
5.1 ก่อนเรียนผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีน	31	100
มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนที่เคยเรียนมาไม่เกิน 3 ปี	22	71
มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนที่เคยเรียนมา 3-6 ปี	3	10
มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนที่เคยเรียนมากกว่า 6 ปี	0	0

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านผู้เรียน (ต่อ)

ด้านผู้เรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5.2 กรณีผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนไม่เท่ากัน สถาบันของท่าน มีมาตรการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สอบวัดความรู้ภาษาจีน โดยข้ามไปเรียนรายวิชาที่สูงกว่า	9	29
จัดห้องเรียนโดยแบ่งกลุ่มตามระดับความรู้ภาษาจีน	24	77
จัดห้องเรียนรวมกันเพื่อผู้เรียนจะได้ช่วยเหลือกัน	4	13
ให้ผู้เรียนปรับพื้นฐานความรู้ภาษาจีนก่อน	14	45
ไม่มีมาตรการใดๆ	0	0
5.3 เกณฑ์หรือดัชนีบ่งชี้ระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
จัดสอบวัดระดับความรู้โดยสถาบัน	28	90
ไม่มีเกณฑ์การวัดผลนอกเหนือจากการสอบรายวิชา	2	6
กำหนดเกณฑ์การสอบ HSK (ระดับ 1-5)	5	16

จากตารางที่ 9 แสดงว่าสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบด้านผู้เรียน มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มผู้เรียนที่สนใจเรียนภาษาจีนมากที่สุด คือบุคคลทั่วไป รองลงมาคือ นักเรียนชั้นมัธยมต้น-ปลาย และนักเรียนชั้นประถมต้น-ปลาย ตามลำดับ

จำนวนผู้เรียนย้อนหลัง 3 ปี จำนวนผู้เรียนที่มีอัตราเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี เป็นนักเรียนชั้นประถมต้น-ปลาย ส่วนผู้เรียนในกลุ่มอื่น มีเพิ่มขึ้นและลดลงต่างกันเล็กน้อยในแต่ละช่วงปี

วัตถุประสงค์ในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียน ส่วนมากเรียนเพื่อเพิ่มเติมความรู้ด้านภาษา โดยเป็นความสนใจส่วนตัว รองลงมาเรียนเพื่อสอบเข้าเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น และเพื่อใช้ในการทำงาน โดยเป็นความสนใจส่วนตัว ตามลำดับ

จำนวนผู้เรียนต่อห้อง ส่วนมากน้อยกว่า 10 คน รองลงมาประมาณ 11-20 คน ตามลำดับ

พื้นฐานความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน ส่วนมากผู้เรียนที่มาเรียนไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมาก่อน กรณีผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนไม่เท่ากัน ส่วนมากโรงเรียนหรือสถาบันมีมาตรการในการจัดการโดยจัดห้องเรียนแบ่งกลุ่มตามระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน และเกณฑ์หรือดัชนีบ่งชี้ระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน ส่วนมากใช้วิธีการจัดสอบวัดระดับความรู้โดยโรงเรียนหรือสถาบัน

ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนหรือไม่		
มี	12	39
ไม่มี	19	61
2. หน่วยงานที่มีความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน		
เป็นหน่วยงานภายในประเทศ	4	13
เป็นหน่วยงานภายนอกประเทศ	2	6
ทั้งหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ	6	19
3. ประเภทของหน่วยงานที่มีความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน		
3.1 หน่วยงานภายในประเทศที่มีความร่วมมือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน	2	6
ห้องเรียน / สถาบันขงจื้อ	3	10
มหาวิทยาลัย	3	10
สถาบันระดับเดียวกัน	5	16
บริษัทเอกชน	3	10
อื่นๆ โปรดระบุ	1	3
- สมาคมครูจีน		
3.2 หน่วยงานภายนอกประเทศที่มีความร่วมมือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สำนักงานฮั่นปิ่น	1	3
มหาวิทยาลัย	5	16
สถาบันระดับเดียวกัน	4	13
บริษัทเอกชน	1	3

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น (ต่อ)

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
4. ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ทำความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 หน่วยงานภายในประเทศให้การสนับสนุน		
ด้านหลักสูตร	6	19
ด้านสื่อการสอน	7	23
ด้านผู้สอน	5	16
ด้านผู้เรียน	4	13
ด้านอื่นๆ โปรดระบุ	1	3
- การสอบ HSK		
4.2 หน่วยงานภายนอกประเทศให้การสนับสนุน		
ด้านหลักสูตร	3	10
ด้านสื่อการสอน	5	16
ด้านผู้สอน	3	10
ด้านผู้เรียน	1	3
ด้านอื่นๆ โปรดระบุ	1	3
- ให้การอบรมครู		
5. ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สอดคล้องกับความต้องการหรือไม่		
สอดคล้อง	12	100
ไม่สอดคล้อง	0	0

จากตารางที่ 10 แสดงว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น มีรายละเอียด ดังนี้

ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โรงเรียนหรือสถาบัน ส่วนใหญ่ไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ในส่วนที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นนั้น ส่วนมากจะมีความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ รองลงมาเป็นหน่วยงานภายในประเทศ และหน่วยงานภายนอกประเทศ ตามลำดับ

หน่วยงานภายในประเทศที่มีความร่วมมือ ส่วนมากจะเป็นสถาบันระดับเดียวกัน รองลงมา เป็นห้องเรียน/สถาบันขงจื่อ มหาวิทยาลัย และบริษัทเอกชน ตามลำดับ ส่วนหน่วยงานภายนอก ประเทศที่มีความร่วมมือ ส่วนมากจะเป็นมหาวิทยาลัย รองลงมาเป็นสถาบันระดับเดียวกัน สำนักงาน ชั้่นป้ัน และบริษัทเอกชน ตามลำดับ

การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ทำความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หน่วยงานภายในประเทศให้การสนับสนุนด้านสื่อการสอนมากที่สุด รองลงมาให้การสนับสนุนด้าน หลักสูตร และด้านผู้สอน ตามลำดับ ส่วนหน่วยงานภายนอกประเทศให้การสนับสนุนด้านสื่อการสอน มากที่สุด รองลงมาให้การสนับสนุนด้านหลักสูตร และด้านผู้สอน ตามลำดับเช่นกัน

ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน มีความสอดคล้องตรงตาม ความต้องการของโรงเรียนหรือสถาบัน

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนนอกระบบ โดยรวมรายด้านและรายข้อ

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนนอกระบบโดยรวมเป็นรายด้าน

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนนอกระบบ	n = 31		ระดับ การปฏิบัติ
	\bar{X}	SD	
1. ด้านหลักสูตร	2.30	1.12	น้อย
2. ด้านสื่อการสอน	2.80	1.18	ปานกลาง
3. ด้านผู้สอน	2.20	1.14	น้อย
4. ด้านผู้เรียน	3.06	1.11	ปานกลาง
5. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	2.74	1.27	ปานกลาง
รวม	2.62	1.21	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน นอกระบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการสอน และด้านความร่วมมือกับ หน่วยงานอื่น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักสูตร และด้านผู้สอน อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านหลักสูตร โดยรวมเป็นรายข้อ

ด้านหลักสูตร	n= 31		ระดับ การปฏิบัติ
	\bar{X}	SD	
1. หลักสูตรขาดความทันสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	2.68	0.98	ปานกลาง
2. หลักสูตรไม่ครอบคลุมในการพัฒนาทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน	2.35	1.11	น้อย
3. สถาบันขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ	2.32	1.40	น้อย
4. หลักสูตรไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เพียงพอ	2.16	1.00	น้อย
5. สถาบันจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	2.00	1.00	น้อย
รวม	2.30	1.12	น้อย

จากตารางที่ 12 แสดงว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าหลักสูตรขาดความทันสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก รองลงมาหลักสูตรไม่ครอบคลุมในการพัฒนาทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน สถาบันขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ หลักสูตรไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เพียงพอ และสถาบันจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านสื่อการสอน โดยรวมเป็นรายข้อ

ด้านสื่อการสอน	n= 31		ระดับ การปฏิบัติ
	\bar{X}	SD	
1. ขาดสื่อการสอนที่เหมาะสมกับวิชาในหลักสูตร	2.71	1.16	ปานกลาง
2. สื่อการสอนที่ต้องใช้ในการเรียนการสอนของหลักสูตรไม่เพียงพอ	2.61	1.02	ปานกลาง
3. ขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนที่ทันสมัย	3.00	1.24	ปานกลาง
4. สื่อการสอนที่ใช้ไม่มีความหลากหลาย	2.77	1.15	ปานกลาง
5. ไม่สามารถพัฒนาสื่อการสอนที่มีคุณภาพได้เอง	2.90	1.33	ปานกลาง
รวม	2.80	1.18	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 แสดงว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนที่ทันสมัยอยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก รองลงมา ไม่สามารถพัฒนาสื่อการสอนที่มีคุณภาพได้เอง สื่อการสอนที่ใช้ไม่มีความหลากหลาย ขาดสื่อการสอนที่เหมาะสมกับวิชาในหลักสูตร และสื่อการสอนที่ต้องใช้ในการเรียนการสอนของ หลักสูตรไม่เพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านผู้สอน โดยรวมเป็นรายข้อ

ด้านผู้สอน	n = 31		ระดับ การปฏิบัติ
	\bar{X}	SD	
1. ผู้สอนขาดประสบการณ์ ความชำนาญ ความรู้ความสามารถ ทางวิชาการในการสอนภาษาจีน	2.06	1.21	น้อย
2. ผู้สอนเน้นการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ	2.48	1.09	ปานกลาง
3. ผู้สอนขาดการเตรียมความพร้อมในการสอนเป็นอย่างดี	2.26	1.18	น้อย
4. ผู้สอนตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่เรียนได้ไม่ดีพอ	2.10	1.14	น้อย
5. ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ไม่ครอบคลุมและสอดคล้องกับ หลักสูตรที่เรียน	2.10	1.08	น้อย
รวม	2.20	1.14	น้อย

จากตารางที่ 14 แสดงว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้สอนเน้นการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก รองลงมา ผู้สอนขาดการเตรียมความพร้อมในการสอนเป็นอย่างดี ผู้สอนตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหา ที่เรียนได้ไม่ดีพอ ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ไม่ครอบคลุมและสอดคล้องกับหลักสูตรที่เรียน และ ผู้สอนขาดประสบการณ์ ความชำนาญ ความรู้ความสามารถทางวิชาการในการสอนภาษาจีน อยู่ใน ระดับน้อย ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านผู้เรียน โดยรวมเป็นรายข้อ

ด้านผู้เรียน	n= 31		ระดับ การปฏิบัติ
	\bar{X}	SD	
1. ผู้เรียนขาดความร่วมมือในการฝึกฝนทักษะต่างๆ เกี่ยวกับวิชาที่เรียน	3.16	1.00	ปานกลาง
2. ผู้เรียนมีปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง	3.19	1.05	ปานกลาง
3. ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาจีนน้อย	2.90	1.14	ปานกลาง
4. ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบในการเรียนภาษาจีนน้อย	2.97	1.17	ปานกลาง
5. ผู้เรียนต้องพึ่งพาผู้สอนในการเรียนภาษาจีนเท่านั้น	3.10	1.25	ปานกลาง
รวม	3.06	1.11	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้เรียนมีปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก รองลงมาผู้เรียนขาดความร่วมมือในการฝึกฝนทักษะต่างๆ เกี่ยวกับวิชาที่เรียน ผู้เรียนต้องพึ่งพาผู้สอนในการเรียนภาษาจีนเท่านั้น ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบในการเรียนภาษาจีนน้อย และผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาจีนน้อย อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โดยรวมเป็นรายข้อ

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	n= 31		ระดับ การปฏิบัติ
	\bar{X}	SD	
1. สถาบันไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	2.65	1.31	ปานกลาง
2. สถาบันไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น	3.03	1.33	ปานกลาง
3. สถาบันได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น แต่ไม่ต่อเนื่อง	2.74	1.29	ปานกลาง
4. สถาบันไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่ต้องการร่วมมือ	2.42	1.18	น้อย
5. สถาบันขาดการสร้างความร่วมมือเชิงรุกกับหน่วยงานอื่น	2.84	1.27	ปานกลาง
รวม	2.74	1.27	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 แสดงว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าสถาบันไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก รองลงมาสถาบันขาดการสร้างความร่วมมือเชิงรุกกับหน่วยงานอื่น สถาบันไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นแต่ไม่ต่อเนื่อง สถาบันไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น อยู่ในระดับปานกลาง และสถาบันไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่ต้องการร่วมมืออยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร

1.1 ควรปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหาให้ทันสมัย ไม่ควรเน้นพวกบทกลอนหรือการตัดตัวอักษรมากเกินไป เนื่องจากปัจจุบันผู้เรียนใช้คอมพิวเตอร์ในการพิมพ์เอกสาร และพบปัญหาในการจดจำเส้นเป็นประจำ

1.2 หลักสูตรที่มีบางเรื่องอาจจะไม่ค่อยทันสมัย เนื้อเรื่องที่พูดถึงบางอย่างในปัจจุบันไม่ใช่แล้ว เช่น สิ่งของ หรือหน่วยเงิน เป็นต้น

1.3 หลักสูตรที่ใช้สอนตามโรงเรียน ทั้งของรัฐและเอกชนไม่สอดคล้องกัน ทำให้บางครั้งหลักสูตรของโรงเรียนภาษาจีนนอกระบบไม่สอดคล้องกัน

1.4 เพิ่มหลักสูตรสำหรับผู้ที่ต้องการสนทนาเพียงอย่างเดียว โดยวิธีง่ายและรวดเร็ว

1.5 เนื่องจากบางโรงเรียนยังขาดประสบการณ์และความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรด้วยตนเอง ดังนั้นหากมีผู้ประสานงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้และคำแนะนำทางด้านนี้โดยตรง เพื่อที่โรงเรียนจะได้จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงเหมาะสมกับผู้เข้ามาศึกษาด้วย

1.6 ควรมีผู้เชี่ยวชาญมาเป็นผู้ช่วยพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม

1.7 ควรจัดหลักสูตรภาษาจีนสำหรับคนไทย

1.8 ควรเพิ่มสาระเกี่ยวกับประเทศไทย เช่น สังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย เป็นต้น

1.9 ใช้หลักสูตรภาษาจีน เป็นหนังสือเรียนชุด

1.10 ควรให้หลักสูตรมีความทันสมัย เน้นทักษะการสื่อสารให้มากที่สุด

1.11 ควรให้หลักสูตรได้มาตรฐานในการศึกษา

1.12 เนื่องจากในเมืองไทยไม่มีบรรยากาศของการใช้ภาษาจีน หลักสูตรภาษาจีนที่มีอยู่ถึงแม้จะทำได้ดี แต่การนำไปใช้ได้จริงมีน้อย ทำให้ทักษะการพูดของเด็กค่อนข้างอ่อน ประกอบกับเด็กไทยเรียนพิเศษวิทย์-คณิตมาก ทำให้เวลาที่ทุ่มเทให้กับการเรียนภาษาจีนแทบไม่มี

1.13 ประเทศไทยควรมีหลักสูตรภาษาจีนของตนเอง เพราะบางครั้งเมื่อนำเอาหลักสูตรจากต่างประเทศมาใช้ พบว่าเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน

1.14 ผู้เรียนมักสนใจทักษะการพูด การฟังเท่านั้น แต่เมื่อเวลาผ่านไป เรียนระดับที่สูงขึ้น จึงกลับมาสนใจทักษะการอ่าน การเขียน ทางโรงเรียนจึงต้องชี้แจงและจัดหลักสูตร 4 ทักษะ ตั้งแต่ระดับ 1 แต่ทำให้ผู้เรียนบางส่วนล่าถอย เรียนต่อเองไม่ได้ เพราะรู้สึกไม่มีเวลาหรือรู้สึกจำอักษรจีนไม่ได้

1.15 มีการจัดประชุม อบรมโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายให้แก่สถาบันที่สนใจพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น และมีการอัพเดทข้อมูลฟรีทางสื่อสิ่งพิมพ์หรือทางอีเมลให้แก่ผู้สนใจ

2. ด้านสื่อการสอน

2.1 อยากให้พัฒนาความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยและจีนเพิ่มมากขึ้น

2.2 สื่อการสอนภาษาจีนในท้องตลาดมีน้อย สถาบันจึงได้จัดทำสื่อการสอนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ใช้อยู่ครบถ้วน และถูกต้องตรงตามความต้องการของผู้สอน และผู้เรียนได้รับความรู้ครบถ้วนและเต็มที่

2.3 ต้องการเพิ่มสื่อทางด้าน e-learning เพื่อให้ทันสมัยกับยุค Social Network

2.4 สื่อการสอนที่ใช้ในปัจจุบันมีความสอดคล้องและหลากหลายอยู่แล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้เรียนว่าจะสนใจศึกษาและไขว่คว้าหาความรู้มากน้อยเพียงใด

2.5 ปัจจุบันสื่อการสอนมีจำหน่ายมาก อีกทั้งยังสามารถหาได้จากอินเทอร์เน็ต ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร

2.6 ค่อนข้างลำบาก เพราะต้องจัดเตรียมซื้อเอง ไม่มีหน่วยงานสนับสนุน

2.7 ควรมีการแลกเปลี่ยนด้านสื่อการสอนที่ทันสมัยและมีการเผยแพร่

2.8 สื่อการสอนภายในประเทศค่อนข้างหายาก ส่วนใหญ่ต้องจัดทำเอง

2.9 ควรจะมีการพัฒนาสื่อการสอนที่เป็นระบบ และสามารถนำมาใช้ได้จริง

2.10 โรงเรียนแก้ไขโดยการปรับปรุงและอบรมวิธีสอนที่กระตุ้นและช่วยเหลือให้นักเรียนจำอักษรจีนได้อย่างเป็นระบบและสนุกสนาน โดยให้ครูทุกคนใช้แผนการสอนมาตรฐานที่มีการสอดแทรกผสมผสานตั้งแต่การฝึกพูดด้วยพินอิน การฝึกแต่งประโยค การจดจำรากศัพท์ตัวอักษรร่วมกับอักษรภาพ การทำแบบฝึกหัด ฝึกฝนที่หลากหลาย

2.11 ผลิตสื่อการสอนที่ช่วยฝึกฝนการจำและพัฒนาการเรียนรู้

2.12 จัดแนะแนวสื่อการสอนใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ

3. ด้านผู้สอน

- 3.1 อยากให้มีกิจกรรมอบรมพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนเพิ่มขึ้น
- 3.2 หาคูครูที่มีความตั้งใจและเอาใจใส่อยากให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างเต็มที่น้อยมาก
- 3.3 ครูผู้สอนชาวจีนส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์สอน และไม่ได้เรียนจบทางการสอนภาษาจีนโดยเฉพาะ
- 3.4 ผู้สอนชาวจีนทำงานด้านการสอนได้ระยะสั้น 1-2 ปี แล้วมีความตั้งใจกลับประเทศ
- 3.5 บุคลากรด้านผู้สอนซึ่งเป็นเจ้าของภาษาโดยตรงมีไม่เพียงพอกับความต้องการจากผลกระทบดังกล่าว ส่งผลให้ทางโรงเรียนประสบปัญหาในการสรรหาบุคลากร และต้องจ่ายค่าจ้างในอัตราที่สูงอีกด้วย ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีบุคลากรทางด้านนี้เพิ่มมากยิ่งขึ้น
- 3.6 ครูต่างชาติมีปัญหาเรื่องการสื่อสารกับผู้เรียน ครูต่างชาติเป็นผู้กล้าแต่ไม่ถูกสนามรบ ครูไทยเป็นผู้กล้าที่ถูกสนามรบ แต่ไม่เชี่ยวชาญการรบ บางท่านอบรมไม่กี่ชั่วโมง โรงเรียนก็มอบหมายให้สอนแล้ว
- 3.7 ไม่มีปัญหา ไม่ขาดแคลน
- 3.8 ควรพัฒนาตนเองในทักษะ เนื้อหา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน
- 3.9 ควรมีการบริการฝึกอบรมผู้สอนภาษาจีนอย่างสม่ำเสมอ
- 3.10 มีการแนะนำครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในวงการสอนภาษาจีน เพื่อสร้างงานสร้างรายได้ สร้างนักเรียนที่มีคุณภาพจากครูคุณภาพดี

4. ด้านผู้เรียน

- 4.1 ผู้เรียนขาดการฝึกฝนสม่ำเสมอ ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
- 4.2 ปัญหาของผู้เรียนคือ ขาดความต่อเนื่อง มีผู้เรียนสมัครเรียนน้อยลง
- 4.3 หลักสูตรแต่ละโรงเรียนเริ่มต้นไม่เหมือนกัน ทำให้การประเมินผลวัดผลค่อนข้างยาก
- 4.4 นักเรียนบางคน ผู้ปกครองบังคับให้มาเรียน บางคนอายุได้ แต่ความสนใจไม่มี ยังไม่มีสมาธิพอที่จะนั่งเรียนได้นานถึงครึ่งหรือหนึ่งชั่วโมงในเด็กเล็ก บางคนกลัวหมอนี่มือในการเขียนตัวอักษรยังไม่ได้ การเขียนจึงยังสอนไม่ได้
- 4.5 นักเรียนบางส่วนไม่สามารถเรียนได้ต่อเนื่องในระยะยาว ทำให้ไม่สามารถเรียนต่อเนื่องตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ได้
- 4.6 ผู้เรียนที่ให้ความสนใจภาษาจีนค่อนข้างน้อย
- 4.7 ปัจจุบันมีผู้เรียนที่สนใจศึกษาภาษาจีนอยู่บ้าง แต่ยังขาดความกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติมจากภายนอกห้องเรียน
- 4.8 ผู้เรียนขาดทักษะในการฝึกฝนทางการออกเสียงที่ถูกต้อง ซึ่งผู้เรียนจะบอกว่าการออกเสียงเป็นสิ่งที่ยาก

4.9 ไม่มุ่งมั่นพากเพียรเหมือนสมัยก่อน ตั้งเป้าเพียงเรียนให้ได้เกรดดี ๆ หรือขอเพียงสอบผ่าน ไม่จำคำศัพท์ อาศัยเครื่องแปลเขียนตัวอักษรจีน ไม่มีระเบียบแบบแผน

4.10 พอไปได้ ปัญหาบ่อย

4.11 ควรปลูกฝังทักษะพื้นฐานเบื้องต้น และให้รักที่จะเรียนภาษาจีน

4.12 ควรให้เรียน สื่อสาร สนุกสนาน เล่นไปด้วย

4.13 ส่งเสริมให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของภาษาจีนมากขึ้น

4.14 สร้างระบบการเรียนที่เอื้อให้นักเรียนกลับมาเรียนได้ต่อเนื่อง แม้ต้องขาดเรียนในบางครั้ง เช่น เรียนชดเชยห้องอื่น หรือเข้าเรียนในระบบออนไลน์

4.15 มีการประชาสัมพันธ์ถึงข้อดีของการเรียนภาษาจีนให้มากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาจีน

5. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

5.1 ปัจจุบันในเขตจังหวัดสมุทรปราการมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากบางโรงเรียนเพิ่งเปิดหลักสูตรภาษาจีน

5.2 หน่วยงานอื่นขาดการประชาสัมพันธ์ จึงไม่ทราบเรื่องการร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.3 ทางโรงเรียนต้องการให้มีการอบรมให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาษาจีนจีนศึกษา ข้อมูลทุนการศึกษาต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น

5.4 ในวงการคนไทยเชื้อสายจีนจะส่งเสริมและให้เกียรติครูสอนภาษาจีนมาก เมื่อจัดการอบรมหรือส่งครูอบรมที่ประเทศจีน นอกจากจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วน ยังติดตามไปเยี่ยมขณะอบรม ครูอาวุโสก็เข้าไปช่วยดูแล ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นส่วนมากคือ จัดการอบรมคอร์สระยะสั้นให้กับนักเรียนในโรงเรียน หรือการเข้าค่ายภาษาจีน

5.5 ยินดีร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

5.6 ศูนย์ภาษาจีนในหน่วยอื่นๆ ควรให้การสนับสนุนในหลักสูตร สื่อ การวัดผลประเมินผล

5.7 ได้รับการสนับสนุนหนังสือจากทางโรงเรียนได้วันส่งมา เพื่อใช้สอนในโรงเรียน

5.8 สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และทางโรงเรียนมีพี่เลี้ยงในการจัดการเรียนการสอน

5.9 ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร

หลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอนในปัจจุบันควรปรับปรุงให้มีความทันสมัย ควรมีผู้เชี่ยวชาญเข้ามาร่วมพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นด้วย นอกจากนี้ หลักสูตรโรงเรียนของรัฐและเอกชน รวมถึงโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาควรมีความสอดคล้องกัน ซึ่งเนื้อหาของหลักสูตรควรสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ด้านสื่อการสอน

สื่อการสอนภาษาจีนมีให้เลือกจำนวนมาก สามารถสั่งซื้อผ่านอินเทอร์เน็ตได้ แต่สื่อการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปิดสอนมีจำนวนน้อย จึงทำให้โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาต้องจัดทำขึ้นเอง และสื่อการสอนควรมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดทำสื่อการสอนที่ทันกับยุคสมัยสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อให้สามารถนำมาใช้ได้จริง รวมถึงควรมีการแนะนำการใช้สื่อการสอนด้วย

3. ด้านผู้สอน

ในส่วนของครูผู้สอนชาวไทย ควรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน ส่วนครูผู้สอนชาวจีนมีบางส่วนที่ขาดประสบการณ์ทางด้านการสอน และไม่ได้เรียนจบทางด้านภาษาจีนโดยตรง รวมถึงไม่สามารถสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้ระยะยาว เนื่องจากมีความต้องการกลับประเทศจีน

4. ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนขาดการฝึกฝนภาษาจีนทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างสม่ำเสมอ ขาดความต่อเนื่องในการเรียนภาษาจีนระยะยาว ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชน นักเรียน หรือนักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของภาษาจีนมากขึ้น

5. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ปัจจุบันบางโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนบางแห่งมีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่บางแห่งไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ซึ่งทางโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษามีความต้องการในส่วนนี้

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ แบ่งออกเป็น ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

1.1 ด้านหลักสูตร

“หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอน มีหลักสูตรสำหรับเด็กและสำหรับผู้ใหญ่ ในส่วนหลักสูตรภาษาจีนสำหรับเด็กนั้น จะเป็นเด็กช่วงอายุประมาณ 6-13 ปี โดยเรียนเป็นเทอม เทอมละ 24 ชั่วโมง เรียนประมาณ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหลักสูตรเรียนประมาณ 6 เทอม หรือ 144 ชั่วโมง เวลาเรียนสามารถเลือกเรียนวันเสาร์หรืออาทิตย์ ช่วงเช้าหรือช่วงบ่ายได้ตามที่หลักสูตรกำหนด ในส่วนหลักสูตรภาษาจีนสำหรับผู้ใหญ่นั้น หลักสูตรหลักแบ่งออกเป็นหลักสูตรภาษาจีนระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง 3 ระดับ โดยเรียนเป็นเทอมเช่นกัน เทอมละ 40 ชั่วโมง เรียนประมาณ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่ละระดับแบ่งเป็น 5 เทอม ชั่วโมงรวมของหลักสูตรภาษาจีนระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงทั้งหมด 600 ชั่วโมง เวลาเรียนในส่วนของหลักสูตรหลักเป็นวันธรรมดา ช่วงเย็น แต่ถ้าเป็นหลักสูตรเฉพาะทาง เป็นวันเสาร์-อาทิตย์ ช่วงเช้าหรือช่วงบ่ายตามที่หลักสูตรกำหนด นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรเฉพาะทาง เช่น หลักสูตรการค้าระหว่างประเทศ หลักสูตรอบรมเพื่อเตรียมสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) หลักสูตรสนทนาเร่งรัด เป็นต้น โดยหลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนเน้นการฝึกฝนทักษะรวมทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งทุกหลักสูตรได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ”

(Chinese_01)

“หลักสูตรภาษาจีนมีทั้งหมด 5 หลักสูตร หลักสูตรที่ทำการเปิดสอนแล้วมี 3 หลักสูตร คือ หลักสูตรภาษาจีนเพื่อการซื้อ-ขายหนังสือ หนังสือพิมพ์ และเครื่องเขียน หลักสูตรภาษาจีนเพื่อการซื้อขายอาหารไทย เครื่องดื่ม และผลไม้ ภาษาจีนเพื่อการซื้อขายเครื่องแต่งกาย ส่วนอีก 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรภาษาจีนเพื่อการซื้อขายอาหารจีน เครื่องดื่ม และผลไม้ หลักสูตรภาษาจีนเพื่อการซื้อขายยา ยังไม่เคยเปิด เนื่องจากยังไม่มีผู้สมัครเรียนใน 2 หลักสูตรดังกล่าว เวลาเรียนเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ ช่วงบ่าย เรียนครั้งละประมาณ 4-5 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตร 40 ชั่วโมง เน้นทักษะการพูดเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้”

(Chinese_02)

“หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอน เป็นหลักสูตรภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร เน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตร 400 ชั่วโมง ระยะเวลาในการเรียน 6 เดือน เปิดรับปีละ 2 รุ่น หลักสูตรเน้นการฝึกฝนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เน้นการปูพื้นฐานการเรียนรู้อำนาจภาษาจีนอย่างถูกต้องและเป็นสากล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาต่อเนื่องในอนาคตได้”

(Chinese_03)

1.2 ด้านสื่อการสอน

“สื่อการสอนที่ใช้เป็นตำราเรียนที่จัดทำโดยคนจีน และมีโทรทัศน์ วีดีโอ ช่วยสอนประเภทตัวอักษรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะเป็นตัวย่อ แต่จะสอนให้รู้ตัวเต็มด้วย การถอดเสียงภาษาจีนใช้ระบบพินอิน ส่วนห้องปฏิบัติการทางภาษาส่วนมากจะใช้ในการสอบมากกว่าใช้ในการจัดการเรียนการสอน”

(Chinese_01)

“สื่อการสอนที่ใช้เป็นตำราเรียนที่พัฒนาขึ้นเอง โดยได้รับความร่วมมือทางด้านครูอาจารย์จากสถานศึกษาในพื้นที่มาร่วมกันจัดทำทั้งที่เป็นคนไทยและคนจีน นอกจากตำราเรียน อาจมีการใช้บัตรคำศัพท์ แล้วแต่ผู้สอนจะเลือกใช้ ประเภทตัวอักษรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นอักษรจีนตัวย่อ การถอดเสียงภาษาจีนใช้ระบบพินอิน ซึ่งไม่มีการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาในการจัดการเรียนการสอน”

(Chinese_02)

“สื่อการสอนที่ใช้เป็นตำรา/ชุดการเรียน โดยพัฒนาร่วมกันกับผู้เชี่ยวชาญคนจีน และคนไทย เป็นตำราภาษาจีนที่เน้นการเรียนภาษาจีนสำหรับคนไทย ใช้อักษรจีนตัวย่อ เนื้อหาในตำราเรียนจะมีตัวอักษรจีน พินอิน เสียงภาษาไทยกำกับ และคำแปลประกอบร่วมกัน”

(Chinese_03)

1.3 ด้านผู้สอน

“ผู้สอนเป็นคนจีนที่จบระดับมหาวิทยาลัย และมาอยู่ที่ประเทศไทยเป็นเวลานาน ผู้สอนจึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทย ภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น มีทั้งที่ใช้ภาษาจีนร่วมกับภาษาไทย และใช้ภาษาจีนอย่างเดียว ซึ่งในหลักสูตรภาษาจีนกลางระดับต้นและระดับกลาง ผู้สอนคนจีนต้องสามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารกับผู้เรียนคนไทยได้บ้าง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่เรียนได้ ในส่วนหลักสูตรภาษาจีนระดับสูง ผู้สอนคนจีนจะสอนโดยใช้ภาษาจีนเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดภาษาจีน ซึ่งผู้สอนส่วนใหญ่เป็นอาจารย์พิเศษ

ไม่ใช่อาจารย์ประจำ ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนผู้สอนได้เมื่อหมดเทอม (1 เทอมประมาณ 2 เดือน) ในกรณีที่ผู้สอนสอนไม่ดี จะไม่จัดให้สอนอีก ในส่วนความก้าวหน้าทางวิชาชีพของผู้สอน กำลังจะเริ่มให้ผู้สอนไปอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาจีน”

(Chinese_01)

“ผู้สอนเป็นคนจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน อายุประมาณ 40-50 ปี ภาษาที่ใช้ในการสอนเป็นการใช้ภาษาจีนร่วมกับภาษาไทย แต่เน้นการใช้ภาษาจีนในการสอนมากกว่า ผู้สอนมีชั่วโมงสอนสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง ในส่วนของผู้สอนที่เชิญมาสอนนั้นจะได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีนจากต้นสังกัดที่สอนประจำอยู่แล้ว”

(Chinese_02)

“ผู้สอนเป็นคนจีนที่มาสอนอยู่ที่ประเทศไทยเป็นการสอนผ่านสื่อ และมีการสอนเสริมแบบสอนในห้องเรียนหลังจากเรียนผ่านสื่อแล้วประมาณ 10 ชั่วโมงต่อหลักสูตรแต่ละรุ่น”

(Chinese_03)

1.4 ด้านผู้เรียน

“ผู้เรียนที่สนใจมีทั้งนักเรียนและบุคคลทั่วไป จำนวนผู้เรียนต่อห้องไม่ต่ำกว่า 10 คน สูงสุดไม่เกิน 20 คน เมื่อเรียนจบเทอมแล้วมีการจัดสอบวัดความรู้โดยสถาบัน และมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เพื่อให้ได้มาตรฐาน”

(Chinese_01)

“ผู้เรียนที่สนใจส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป และมีนักเรียนมาร่วมเรียนบ้าง แต่ต้องมีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวนผู้เรียนต่อห้องประมาณ 15คน (ไม่เกิน 20 คน) ต่อห้อง ผู้เรียนที่มาเรียนต้องการเรียนภาษาจีนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน แต่ไม่ถึงขั้นนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ คนที่มาเรียนไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนกลางมาก่อน ในเรื่องของการวัดผล มีการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่จัดทำโดยครูผู้สอน”

(Chinese_02)

“ผู้เรียนที่มาเรียนมีทั้งนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนที่สนใจทั่วไป ส่วนใหญ่ต้องการมาเรียนเพื่อไปเรียนภาษาจีนต่อในระดับที่สูงขึ้น ผู้เรียนแต่ละรุ่น มีจำนวนตั้งแต่ 40-50 คน ไปจนถึง 100 กว่าคน แล้วแต่รุ่น ซึ่งผู้เรียนที่สมัครเรียน มีทั้งที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมาก่อน และยังไม่มีความรู้ภาษาจีน”

(Chinese_03)

1.5 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

“มีความร่วมมือกับสถาบันขงจื่อในประเทศ โดยจะได้ครูผู้สอนมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นครูผู้สอนที่สามารถสอนภาษาจีนในระดับสูงได้ และในอนาคตอันใกล้นี้จะดำเนินการจัดทำศูนย์อบรมครูสอนภาษาจีน อบรมครูไทยที่สอนภาษาจีนในโรงเรียนรัฐบาล โดยให้ครูผู้สอนที่อยู่ในสังกัดได้รับการอบรมด้วย นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีนด้วย ทางประเทศจีนให้การสนับสนุนในเรื่องของการให้ทุนและที่ได้รับการสนับสนุนมากที่สุดคือ ทางประเทศจีนส่งครูผู้สอนมาให้ แต่ผู้สอนที่มาสอน สอนได้เพียง 1 ปี ก็กลับไปประเทศจีน มาสอนได้เพียงระยะสั้นเท่านั้น”

(Chinese_01)

“ปัจจุบันไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก”

(Chinese_02)

“มีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในประเทศ สถาบันขงจื่อในระดับมหาวิทยาลัย รวมทั้งโรงเรียนในระดับต่างๆ ทั่วประเทศในการร่วมดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน”

(Chinese_03)

2. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

“ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ปัญหาและอุปสรรคที่พบ ส่วนมากเป็นด้านผู้เรียน ทั้งในส่วนผู้เรียนที่เป็นคนไทย และผู้เรียนที่เป็นลูกหลานคนจีน ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ ไม่มากพอ ไม่ค่อยอดทน ผู้เรียนรู้สึกภาษาจีนยาก โดยผู้เรียนที่มาสมัครเรียนต่อห้องมีมากถึง 30 คนต่อห้อง แต่เรียนได้ประมาณ 2-3 เทอม ผู้เรียนจะหายไปประมาณครึ่งหนึ่ง ยิ่งเรียนภาษาจีนในระดับสูง เนื้อหายิ่งยาก ผู้เรียนที่หายไปก็มีจำนวนสูงขึ้น ซึ่งโดยรวมเรียนได้ประมาณ 1 ปี พอเริ่มพูดได้ จะหยุดเรียน ในส่วนที่เรียนต่ออย่างต่อเนื่อง เป็นผู้เรียนที่มีโครงการไปศึกษาต่ออยู่

ประเทศจีน และต้องการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) นอกจากนี้ ปัญหาที่พบบ่อยมีในส่วนของด้านสื่อการสอนที่มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย เนื่องจากตำราเรียนที่ใช้เป็นตำราที่จัดทำโดยคนจีน”

(Chinese_01)

“ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุด คือ เรื่องของผู้สอน หาผู้สอนยาก เนื่องจากค่าตอบแทนผู้สอนน้อย และผู้เรียนไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเรียน”

(Chinese_02)

“ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุด คือ การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่มากพอ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ ปัญหาที่พบบ่อยมีในเรื่องของผู้เรียนเลิกเรียนกลางคัน หลังจากเริ่มเรียนแล้วความสนใจของผู้เรียนลดลง มีผู้เรียนคงเหลือประมาณร้อยละ 50 ของผู้เรียนทั้งหมด และที่สอบผ่านการวัดและประเมินผลของหลักสูตรคิดเป็นร้อยละ 80 ของผู้ที่มาสอบทั้งหมด”

(Chinese_03)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

3.1 “ควรมีการพัฒนาครูสอนภาษาจีนที่เป็นคนไทย โดยส่งคนไทยไปเรียนที่ประเทศจีนเพื่อให้มีทักษะ มีความรู้ความสามารถทางภาษาจีน จำนวนมากขึ้น จะได้กลับมาสอนภาษาจีนที่ประเทศไทย ทำให้มีความมั่นคงในเรื่องของครูผู้สอน”

(Chinese_01)

3.2 “โรงเรียนสอนภาษา นอกระบบ ควรได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ บ้าง เช่น การสนับสนุนเรื่องการสอน ควรมีสื่อการสอนที่ทันสมัย จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาได้ดีขึ้น ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณโดยตรง”

(Chinese_01)

3.3 “ควรมีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีนของหน่วยงาน เพื่อที่จะได้ไม่ต้องพึ่งพาครูผู้สอนจากภายนอก”

(Chinese_02)

3.4 “ควรมีมาตรฐานหลักสูตรของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ เนื่องจากหลักสูตรภาษาจีนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนอกระบบนั้น มีความหลากหลายมาก”

(Chinese_03)

จากการสัมภาษณ์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ด้านหลักสูตร มีความหลากหลาย เนื้อหาของหลักสูตรเน้นการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นหลัก ด้านสื่อการสอน มีการพัฒนาตำราที่ใช้ในการเรียนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาจีน และใช้ระบบพินอินที่เป็นมาตรฐานสากลในการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ส่วนใหญ่จะเป็นคนจีนที่พูดภาษาไทยได้ เพื่อสามารถใช้ภาษาไทยในการอธิบายหรือสื่อสารกับผู้เรียนได้ ในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าใจภาษาจีน ด้านผู้เรียน ผู้ที่สนใจเรียนภาษาจีนมีทั้งนักเรียน นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจ ส่วนด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก จะได้รับการสนับสนุนในเรื่องของผู้สอน และการจัดการเรียนการสอน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ มีปัญหาในเรื่องของผู้เรียน ผู้สอน และการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในส่วนของผู้เรียน จะพบปัญหาผู้เรียนเลิกเรียนกลางคันค่อนข้างมาก ส่วนผู้สอนนั้น พบว่า หาผู้สอนยาก และในส่วนของ การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย พบว่า การประชาสัมพันธ์หลักสูตรยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ควรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน มีการจัดทำมาตรฐานของหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ รวมถึงทางกระทรวงศึกษาธิการควรให้การสนับสนุนทางด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนด้วย

บทที่ 5

บทสรุป : ข้อสังเกต ข้อดีข้อเสียและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีน นอกระบบ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย และนำผลจากการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของระบบบริหารระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย

โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบมีกระจายอยู่ตามทุกภูมิภาคของประเทศไทย การจัดตั้งโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนบางแห่งจัดตั้งมานานกว่า 20 ปี บางแห่งเพิ่งเริ่มจัดตั้งได้เพียงปีเดียว โดยสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับด้านหลักสูตรที่พบมากที่สุด พบว่าวันและเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบจะเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ เวลากลางวัน จำนวนชั่วโมงที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ประมาณ 1-3 ชั่วโมง

ต่อสัปดาห์ โดยจำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรมากกว่า 30 ชั่วโมง หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนเป็นหลักสูตรภาษาจีนทั่วไป ระดับต้น โดยหลักสูตรที่เปิดสอนเน้นการพัฒนาทักษะรวม คือ เน้นทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

1.2 ด้านสื่อการสอน

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับด้านสื่อการสอนที่พบมากที่สุด พบว่า สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเน้นการใช้ตำราเรียน (Textbook) โดยผู้จัดทำตำราเรียนจัดทำโดยคนจีน ประเภทของตัวอักษรจีนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนเป็นอักษรจีนตัวย่อ การถอดเสียงภาษาจีนใช้ระบบพินอิน และโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบส่วนใหญ่ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

1.3 ด้านผู้สอน

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับด้านผู้สอนที่พบมากที่สุด พบว่า ผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบเป็นผู้สอนสัญชาติไทยและผู้สอนสัญชาติจีน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านภาษาจีน แต่ถ้าเป็นผู้สอนสัญชาติอื่น เช่น ใต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น มีเพียงประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน การใช้ภาษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ผู้สอนสัญชาติไทย และผู้สอนสัญชาติจีน ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนในการสอน ส่วนผู้สอนสัญชาติอื่น มีทั้งที่ใช้ภาษาจีนอย่างเดียว และใช้ทั้งภาษาไทยกับภาษาจีน หรือภาษาจีนกับภาษาอังกฤษ จำนวนผู้สอนภาษาจีนของทั้งผู้สอนประจำและผู้สอนพิเศษ มีประมาณ 2 คน และสอนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อายุโดยเฉลี่ยของผู้สอนสัญชาติไทย ผู้สอนสัญชาติจีน หรือสัญชาติอื่น ประมาณ 30-35 ปี และความก้าวหน้าทางวิชาชีพของผู้สอนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบคือ การให้ผู้สอนภาษาจีนเข้าอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการสอนภาษาจีน

1.4 ด้านผู้เรียน

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับด้านผู้เรียนที่พบมากที่สุด พบว่า ผู้เรียนภาษาจีนเป็นบุคคลทั่วไปที่สนใจ จำนวนผู้เรียนย้อนหลัง 3 ปีที่มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นผู้เรียนในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมต้น-ปลาย ผู้เรียนมีวัตถุประสงค์ในการเรียนภาษาจีนเพื่อเพิ่มเติมความรู้ทางด้านภาษา โดยเป็นความสนใจส่วนตัว จำนวนผู้เรียนต่อห้องน้อยกว่า 10 คน ก่อนมาเรียนภาษาจีน ผู้เรียนไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีน กรณีผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมาก่อน แต่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนไม่เท่ากัน โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนจะจัดห้องเรียนโดยแบ่งกลุ่มตามระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน และเกณฑ์หรือดัชนีบ่งชี้ระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียนวัดโดยการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษา

1.5 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่พบมากที่สุด พบว่า โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาส่วนใหญ่ยังไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น กรณีที่มีความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนั้น หน่วยงานที่ร่วมมือเป็นทั้งหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ หน่วยงานในประเทศที่มีความร่วมมือเป็นโรงเรียนหรือสถาบันระดับเดียวกัน ส่วนหน่วยงานภายนอกประเทศที่มีความร่วมมือเป็นมหาวิทยาลัย ส่วนการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีความร่วมมือ หน่วยงานทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศให้การสนับสนุนด้านสื่อการสอนมากที่สุด โดยความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนั้น สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษา นอกระบบ

2. ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย

ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในแต่ละด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร

ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ด้านหลักสูตร พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักสูตรขาดความทันสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.2 ด้านสื่อการสอน

ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนด้านสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ด้านสื่อการสอน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนที่ทันสมัย

2.3 ด้านผู้สอน

ปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนด้านผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ด้านผู้สอน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้สอนเน้นการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ

2.4 ด้านผู้เรียน

ปัญหาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนด้านผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ด้านผู้เรียน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง

2.5 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ปัญหาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก

3. แนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทยที่ได้สรุปข้างต้น สามารถเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในแต่ละด้านได้ ดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตร

หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ ควรพัฒนาให้มีความทันสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเนื้อหาของหลักสูตรควรสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

3.2 ด้านสื่อการสอน

สื่อการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบเน้นการใช้ตำราเรียน (Textbook) เป็นหลัก ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า สื่อการเรียนการสอนที่ใช้เน้นขาดความทันสมัย จึงควรมีการผลิตหรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนที่ทันสมัยและตอบสนองการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน

3.3 ด้านผู้สอน

โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบส่วนมากสนับสนุนให้ผู้สอนภาษาจีนเข้าอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการสอนภาษาจีน ซึ่งทำให้ผู้สอนสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการในการสอนภาษาจีนได้อย่างต่อเนื่อง แต่จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่เน้นการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้ จึงควรจัดอบรมการสอนที่เน้นการปฏิบัติให้แก่

ผู้สอนภาษาจีน เพื่อให้ผู้สอนสามารถสอนให้ผู้เรียนนำภาษาจีนไปใช้สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้จริง

3.4 ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนที่มาเรียนในโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบโดยมากเป็นผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาจีน และจากผลการศึกษายังพบว่า ปัญหาของผู้เรียนที่มาเรียนที่โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบนั้น คือ ผู้เรียนมีปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง อาจเนื่องมาจากผู้เรียนไม่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาจีนหรือเริ่มเรียนแล้วยังมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนน้อย ทำให้ไม่สามารถค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาภาษาจีนที่เรียนด้วยตนเองได้ จึงควรมีการแนะนำแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลจากการเรียนได้ด้วยตนเองเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาจีน เพิ่มพูนทักษะด้านต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

3.5 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนมีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นบางส่วน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น กรณีที่มีความร่วมมือนั้น การได้รับการสนับสนุนส่วนมากเป็นด้านสื่อการสอน แต่จากผลการศึกษายังพบว่า ถึงแม้การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นบางส่วนจะสอดคล้องกับความต้องการ แต่การให้การสนับสนุนบางส่วน อาทิเช่น การสอบ HSK หรือการให้การอบรมครูนั้น อาจมีบางส่วนที่ไม่ได้รับการสนับสนุนตามที่ต้องการ จึงควรมีการสำรวจความต้องการรับการสนับสนุนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบว่ามีด้านใดบ้าง และสำรวจว่ามีหน่วยงานใดบ้างที่สามารถให้การสนับสนุนได้ เพื่อให้การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะด้านหลักสูตรและสื่อการสอน

ด้านหลักสูตรควรมีการจัดทำมาตรฐานหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ เนื่องจากปัจจุบันหลักสูตรที่ใช้มีความหลากหลาย ขาดความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในระบบ รวมถึงหากมีการเปลี่ยนสถานที่เรียน อาจทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนขาดความต่อเนื่องได้ และด้านสื่อการสอนนั้น พบว่า สื่อการสอนที่เป็นตำราเรียน มีความหลากหลายมาก ทั้งตำราเรียนที่จัดทำในประเทศจีน และตำราเรียนที่จัดทำในประเทศไทย แต่ละโรงเรียนหรือสถาบันเลือกใช้ตำราเรียนตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียนหรือสถาบัน ซึ่งนอกจากตำราเรียนแล้ว สื่อการสอนประเภทอื่น ยังขาดความทันสมัยและไม่แพร่หลายด้วย จึงควรมีการกำหนดมาตรฐานของสื่อการสอนภาษาจีนที่เหมาะสม

ข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะด้านผู้สอนและผู้เรียน

ด้านผู้สอนควรมีการพัฒนาบุคลากรของประเทศไทยให้มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีน รวมถึงส่งเสริมให้บุคลากรของไทยไปศึกษาต่อที่ประเทศจีน เพื่อที่จะได้กลับมาพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ดีกว่าการต้องพึ่งพาผู้สอนที่เป็นคนจีนจากประเทศจีน ซึ่งผู้สอนคนจีนส่วนใหญ่สอนภาษาจีนที่ประเทศไทยได้ช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงในเรื่องของผู้สอนบ่อยอาจส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่มีประสิทธิภาพของประเทศไทยในระยะยาวได้ และด้านผู้เรียนนั้น ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน เพื่อลดปัญหาการเลิกเรียนกลางคัน ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ โดยเฉพาะด้านหลักสูตรและด้านสื่อการสอนมีความหลากหลายมาก หากมีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนจะช่วยให้โรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนภายใต้มาตรฐานเดียวกัน และมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระบบ ในส่วนด้านผู้สอนและด้านผู้เรียนควรมีการพัฒนาบุคลากรของประเทศไทยให้มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อจะช่วยให้ช่วยกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่อง และในส่วนของความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นนั้น ควรมีหน่วยงานในการส่งเสริมการทำความร่วมมืออย่างทั่วถึงและครอบคลุม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาออกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : กลุ่มแผนงาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- ชลทิพย์ เอี่ยมสำอาง และประเสริฐ จินดารัตน์. (2554). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (รวมบทความทางวิชาการเรื่อง ความเป็นผู้นำทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย)*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรัฏฐิยา ชนะเคน และคณะ. (2556). *ศึกษาความนิยมของการเรียนพิเศษนอกสถานศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ. วันที่สืบค้นข้อมูล 20 ธันวาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://www.slideshare.net/oil_intira/is2-30617250.*
- ณัฐลักษณ์ ศรีมีชัย. (2554). *การประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์สำหรับกลุ่มเป้าหมายทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน (รวมบทความทางวิชาการเรื่อง ความเป็นผู้นำทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย)*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีป อภิสิทธิ์. (2554). *การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาของโลกยุคใหม่ที่มาแรง*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น. ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2551). *การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย : การศึกษานอกระบบ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถิตการศึกษเอกชน. (2558). *สถิติวิชาชีพอสอนภาษาจีน ปีการศึกษา 2553-2557*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2554). *ผู้นำการปฏิรูปการศึกษานอกระบบ (รวมบทความทางวิชาการเรื่อง ความเป็นผู้นำทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย)*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟิก จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2551). *พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.

- สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2556). *แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2556 - 2560*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2556). *แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2556 - 2559)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุดาทิพย์ โตเต็มโชคชัยการ. (2547). *การศึกษาการตลาดของโรงเรียนสอนภาษาจีนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

五七風山牝コ丸

ภาคผนวก 1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนในประเทศไทย : การศึกษาผลกระทบ

แบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยทำการศึกษเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทย และนำผลจากการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง

1. ชื่อสถานศึกษา.....
2. ที่อยู่
เลขที่..... หมู่ที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... อีเมล.....
3. เปิดสอนภาษาจีนเมื่อปี พ.ศ.

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง และใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. ด้านหลักสูตร

1.1 วันและเวลาที่จัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ทุกวัน เวลากลางวัน	☐ ทุกวัน เวลาเย็น
☐ วันจันทร์-ศุกร์ เวลากลางวัน	☐ วันจันทร์-ศุกร์ เวลาเย็น
☐ วันเสาร์-อาทิตย์ เวลากลางวัน	☐ วันเสาร์-อาทิตย์ เวลาเย็น
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

1.2 จำนวนชั่วโมงในการจัดการเรียนการสอนต่อสัปดาห์

☐ 1-3 ชั่วโมง	☐ 4-6 ชั่วโมง
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

1.3 จำนวนชั่วโมงในการจัดการเรียนการสอนต่อหลักสูตร

☐ น้อยกว่า 30 ชั่วโมง	☐ มากกว่า 30 ชั่วโมง
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

1.4 หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนมีหลักสูตรใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ หลักสูตรภาษาจีนทั่วไป ระดับต้น
☐ หลักสูตรภาษาจีนทั่วไป ระดับกลาง
☐ หลักสูตรภาษาจีนทั่วไป ระดับสูง
☐ หลักสูตรภาษาจีนเฉพาะทาง (โปรดระบุ).....
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.5 หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนเน้นทักษะด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ การฟัง	☐ การพูด
☐ การอ่าน	☐ การเขียน
☐ การฟัง-การพูด	☐ การอ่าน-การเขียน
☐ การฟัง-การพูด-การอ่าน-การเขียน	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ด้านสื่อการสอน

2.1 สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ตำราเรียน (Textbook)
- หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book)
- เว็บไซต์ (Website)
- แอปพลิเคชัน (Application)
- แผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือดีวีดี (DVD)
- โปสเตอร์ภาษาจีน (Chinese Poster) บัตรคำศัพท์ (Word Card)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.2 ผู้จัดทำหนังสือหรือสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดทำโดยคนไทย
- จัดทำโดยคนจีน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.3 ประเภทของตัวอักษรจีนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

- ตัวย่อ
- ตัวเต็ม
- ทั้งตัวเต็มและตัวย่อ
- ใช้หนังสือตัวย่อแต่สอนให้รู้ตัวเต็มด้วย
- ใช้หนังสือตัวเต็มแต่สอนให้รู้ตัวย่อด้วย

2.4 การถอดเสียงภาษาจีนใช้ระบบใด

- พินอิน
- จู้อิน
- ถอดเสียงด้วยภาษาไทย

2.5 ห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

- มี
- ไม่มี

3. ด้านผู้สอน

3.1 สัญชาติคุณวุฒิ และจำนวนของผู้สอนภาษาจีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

3.1.1 ผู้สอนสัญชาติไทย

- ผู้สอนสัญชาติไทย ประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน.....คน
- ผู้สอนสัญชาติไทย วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาตรีคน
- ผู้สอนสัญชาติไทย วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาโทคน
- ผู้สอนสัญชาติไทย วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาเอกคน

3.1.2 ผู้สอนสัญชาติจีน

- ผู้สอนสัญชาติจีน ประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน.....คน
- ผู้สอนสัญชาติจีน วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาตรีคน
- ผู้สอนสัญชาติจีน วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาโทคน
- ผู้สอนสัญชาติจีน วุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาเอกคน

3.1.3 ผู้สอนสัญชาติอื่น (เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น)

- ผู้สอนสัญชาติ (ระบุสัญชาติ).....
- มีประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน.....คน
- ไม่มีมีประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน.....คน
- ผู้สอนสัญชาติ (ระบุสัญชาติ).....
- มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาตรีคน
- ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาตรีคน
- ผู้สอนสัญชาติ (ระบุสัญชาติ).....
- มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาโทคน
- ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาโทคน
- ผู้สอนสัญชาติ (ระบุสัญชาติ).....
- มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาเอกคน
- ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านภาษาจีนระดับปริญญาเอกคน

3.2 ผู้สอนใช้ภาษาใดในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

3.2.1 ผู้สอนสัญชาติไทยใช้ภาษา

- ภาษาไทย
- ภาษาไทยกับภาษาจีน
- ภาษาจีน

3.2.2 ผู้สอนสัญชาติจีนใช้ภาษา

- ภาษาจีน
- ภาษาไทยกับภาษาจีน
- ภาษาจีนกับภาษาอังกฤษ

- 3.2.3 ผู้สอนสัญชาติอื่น (เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น) ใช้ภาษา
- ภาษาจีน
 - ภาษาไทยกับภาษาจีน
 - ภาษาจีนกับภาษาอังกฤษ
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 3.3 จำนวนผู้สอนภาษาจีนประจำ/พิเศษ และจำนวนชั่วโมงสอน
- 3.3.1 ผู้สอนประจำ.....คน สอนภาษาจีนสัปดาห์ละประมาณ.....ชั่วโมง
- 3.3.2 ผู้สอนพิเศษ.....คน สอนภาษาจีนสัปดาห์ละประมาณ.....ชั่วโมง
- 3.4 ผู้สอนอายุเฉลี่ยประมาณเท่าใด
- 3.4.1 ผู้สอนสัญชาติไทย
- น้อยกว่า 25-25 ปี 30-35 ปี 40-45 ปี 50-60 ปี
- 3.4.2 ผู้สอนสัญชาติจีนหรือสัญชาติอื่น (เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น)
- น้อยกว่า 25-25 ปี 30-35 ปี 40-45 ปี 50-60 ปี
- 3.5 ความก้าวหน้าทางวิชาชีพของผู้สอน
- สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้สอนภาษาจีนเข้าอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการสอนภาษาจีน
 - สถานศึกษามีนโยบายมอบรางวัลแก่ผู้สอนภาษาจีน
 - สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้สอนภาษาจีนศึกษาต่อ
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ด้านผู้เรียน

- 4.1 กลุ่มผู้เรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- นักเรียนต่ำกว่าชั้นประถม นักเรียนชั้นประถมต้น-ปลาย
 - นักเรียนชั้นมัธยมต้น-ปลาย นิสิต/นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
 - บุคคลทั่วไปที่สนใจ
- 4.2 จำนวนผู้เรียน 3 ปีย้อนหลัง
- นักเรียนต่ำกว่าชั้นประถม ปี พ.ศ. 2555 คน ปี พ.ศ. 2556 คน ปี พ.ศ. 2557 คน
 - นักเรียนชั้นประถมต้น-ปลาย ปี พ.ศ. 2555 คน ปี พ.ศ. 2556 คน ปี พ.ศ. 2557 คน
 - นักเรียนชั้นมัธยมต้น-ปลาย ปี พ.ศ. 2555 คน ปี พ.ศ. 2556 คน ปี พ.ศ. 2557 คน
 - นิสิต/นักศึกษาระดับอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2555 คน ปี พ.ศ. 2556 คน ปี พ.ศ. 2557 คน
 - บุคคลทั่วไปที่สนใจปี พ.ศ. 2555 คน ปี พ.ศ. 2556 คน ปี พ.ศ. 2557 คน
- 4.3 ผู้เรียนมีวัตถุประสงค์ในการเรียนภาษาจีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เพื่อสอบเข้าเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น
 - เพื่อใช้ในการทำงาน โดยเป็นความสนใจส่วนตัว
 - เพื่อใช้ในการทำงาน โดยเป็นความต้องการหน่วยงานต้นสังกัด
 - เพื่อเพิ่มเติมความรู้ทางด้านภาษา โดยเป็นความสนใจส่วนตัว
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4.4 จำนวนผู้เรียนต่อห้อง

- น้อยกว่า 10 คน 11-20 คน 21-30 คน มากกว่า 30 คน

4.5 พื้นฐานความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน

4.5.1 ก่อนเรียนผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีน
 มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนที่เคยเรียนมาไม่เกิน 3 ปี
 มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนที่เคยเรียนมา 3-6 ปี
 มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนที่เคยเรียนมากกว่า 6 ปี
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4.5.2 กรณีผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนไม่เท่ากัน สถาบันของท่านมีมาตรการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สอบวัดความรู้ภาษาจีน โดยข้ามไปเรียนรายวิชาที่สูงกว่า
 จัดห้องเรียนโดยแบ่งกลุ่มตามระดับความรู้ภาษาจีน
 จัดห้องเรียนรวมกัน เพื่อผู้เรียนจะได้ช่วยเหลือกัน
 ให้ผู้เรียนปรับพื้นฐานความรู้ภาษาจีนก่อน
 ไม่มีมาตรการใด ๆ
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4.5.3 เกณฑ์หรือดัชนีบ่งชี้ระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดสอบวัดระดับความรู้โดยสถาบัน
 ไม่มีเกณฑ์การวัดผลนอกเหนือจากการสอบรายวิชา
 กำหนดเกณฑ์การสอบ HSK (ระดับ.....)
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

5.1 มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนหรือไม่

- มี
 ไม่มี (หาก “ไม่มี” ข้ามไปตอบตอนที่ 3)

5.2 หน่วยงานที่มีความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

- เป็นหน่วยงานภายในประเทศ
 เป็นหน่วยงานภายนอกประเทศ
 ทั้งหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ

5.3 ประเภทของหน่วยงานที่มีความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

5.3.1 หน่วยงานภายในประเทศที่มีความร่วมมือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน
 ห้องเรียน/สถาบันขงจื้อ
 มหาวิทยาลัย
 สถาบันระดับเดียวกัน

- บริษัทเอกชน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 5.3.2 หน่วยงานภายนอกประเทศที่มีความร่วมมือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 สำนักงานฮั่นปั้น
 มหาวิทยาลัย
 สถาบันระดับเดียวกัน
 บริษัทเอกชน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 5.4 ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ทำความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 5.4.1 หน่วยงานภายในประเทศให้การสนับสนุน
 ด้านหลักสูตร (เช่น สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรในการสอนภาษาจีน)
 ด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนสื่อที่ใช้ในการเรียนสอนภาษาจีนทั้งหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์)
 ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนภาษาจีน ให้ทุนการศึกษากับผู้สอน)
 ด้านผู้เรียน (เช่น สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมาเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษาของท่าน ให้ทุนการศึกษากับผู้เรียน)
 ด้านอื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 5.4.2 หน่วยงานภายนอกประเทศให้การสนับสนุน
 ด้านหลักสูตร (เช่น สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรในการสอนภาษาจีน)
 ด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนสื่อที่ใช้ในการเรียนสอนภาษาจีนทั้งหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์)
 ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนภาษาจีน ให้ทุนการศึกษากับผู้สอน)
 ด้านผู้เรียน (เช่น สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมาเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษาของท่าน ให้ทุนการศึกษากับผู้เรียน)
 ด้านอื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 5.5 ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสอดคล้องกับความต้องการหรือไม่
 สอดคล้อง
 ไม่สอดคล้อง เพราะเหตุใด (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับปัญหาและอุปสรรค

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบมากที่สุด

- 5 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด
- 4 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคมาก
- 3 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
- 2 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคน้อย
- 1 หมายถึง แสดงระดับปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

ปัญหาและอุปสรรคด้านหลักสูตร	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	5	4	3	2	1
ปัญหาและอุปสรรคด้านหลักสูตร					
1. หลักสูตรขาดความทันสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน					
2. หลักสูตรไม่ครอบคลุมในการพัฒนาทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน					
3. สถาบันขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ					
4. หลักสูตรไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เพียงพอ					
5. สถาบันจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
ปัญหาและอุปสรรคด้านสื่อการสอน					
1. ขาดสื่อการสอนที่เหมาะสมกับวิชาในหลักสูตร					
2. สื่อการสอนที่ต้องใช้ในการเรียนการสอนของหลักสูตรไม่เพียงพอ					
3. ขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนที่ทันสมัย					
4. สื่อการสอนที่ใช้ไม่มีความหลากหลาย					
5. ไม่สามารถพัฒนาสื่อการสอนที่มีคุณภาพได้เอง					
ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้สอน					
1. ผู้สอนขาดประสบการณ์ ความชำนาญ ความรู้ความสามารถทางวิชาการในการสอนภาษาจีน					
2. ผู้สอนเน้นการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ					
3. ผู้สอนขาดการเตรียมความพร้อมในการสอนเป็นอย่างดี					
4. ผู้สอนตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่เรียนได้ไม่ดีพอ					
5. ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ไม่ครอบคลุมและสอดคล้องกับหลักสูตรที่เรียน					

ปัญหาและอุปสรรคด้านหลักสูตร	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	5	4	3	2	1
ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้เรียน					
1. ผู้เรียนขาดความร่วมมือในการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาที่เรียน					
2. ผู้เรียนมีปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง					
3. ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาจีนน้อย					
4. ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบในการเรียนภาษาจีนน้อย					
5. ผู้เรียนต้องพึ่งพาผู้สอนในการเรียนภาษาจีนเท่านั้น					
ปัญหาและอุปสรรคด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น					
1. สถาบันไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น					
2. สถาบันไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น					
3. สถาบันได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นแต่ไม่ต่อเนื่อง					
4. สถาบันไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่ต้องการร่วมมือ					
5. สถาบันขาดการสร้างความร่วมมือเชิงรุกกับหน่วยงานอื่น					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง : โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

1. ด้านหลักสูตร

.....

.....

.....

2. ด้านสื่อการสอน

.....

.....

.....

3. ด้านผู้สอน

.....

.....

.....

4. ด้านผู้เรียน

.....

.....

.....

5. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

.....

.....

.....

ภาคผนวก 2

รายชื่อโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ

ภาคกลาง

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียนหรือสถาบัน สอนภาษาจีน	ที่อยู่	โทรศัพท์
1	สอนภาษาจีนเปยจิง	76/42 โครงการหลักสี่สแควร์ ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220	02-5521708-9
2	กวดวิชาและภาษาเพิ่มพูน	1759/5 ชั้น1 ห้อง G103 ศูนย์การค้าเพชรเกษม พาวเวอร์ เซ็นเตอร์ ถ.เพชรเกษม แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร 10160	02-8093119
3	สอนภาษาญี่ปุ่นและ ภาษาจีน สุวรรณภูมิ	318/5 ศูนย์การค้า เดอะพาซิโอ อาคาร A ชั้น 2 ห้อง A203 ถ.ลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520	-
4	โลกใหม่ทางการศึกษา พาราไดซ์พาร์ค	61 อาคารพาราไดซ์พาร์ค ชั้น 4 ถ.ศรีนครินทร์ แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 10250	-
5	ภาษาต้นไทร	104/43 หมู่ที่ 1 อาคาร E ชั้น 3 โครงการดิอเวนิวแจ้งวัฒนะ ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210	02-5737559
6	บ้านภาษาจีน	210/105 ม.1 ถ. ปาณวิถี ต.บางเพรียง อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ 10560	-
7	สอนภาษานิวเซ็นจูรี่ไชนิส	99/8 หมู่บ้านวินด์มิลล์ ถ.บางนา-ตราด ต.บางพลีใหญ่ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540	0897699201
8	เสริมภาษา	1809 ถ.สามัคคีรังสรรค์ ต.บางพิง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ 10130	02-8185591
9	ทักษะภาษา	23/10-11 ถ.สุขุมวิท ต.ปากน้ำ อ.เมืองสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ 10270	02-7563322
10	สอนภาษาสมิทอิงลิชออฟ แลงแกวจ	13/4-5 ม.6 ต.ลาดสวาย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150	-
11	ภาษาและภูมิปัญญาตะวันออก	161 ศูนย์การค้าฟิวเจอร์พาร์ครังสิต ถ.พหลโยธิน ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110	02-9580158-9

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียนหรือสถาบัน สอนภาษาจีน	ที่อยู่	โทรศัพท์
12	ไชนีส เอ็ดดูเทนเมนท์	ชั้น1-2 อาคารเลขที่ 32 ซ.รังสิต-ปทุมธานี 14 ถ.รังสิต-ปทุมธานี ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110	02-9818908
13	ภาษาโนว์มอร์	ชั้น1-2 อาคารเลขที่ 300/74-75 หมู่ 13 ถ.เมืองเอก ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150	-
14	ภาษาต่างประเทศ อีซีซี ออยุธยา	126/1 หมู่ที่ 3 อาคารเทสโก้โลตัส ซูเปอร์เซ็นเตอร์สาขาอยุธยา ถ.เอเชีย ต.คลองสวนพลู อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา 13000	035-229377-8
15	ภาษาหัวเตอะวิทยา	26/9 ศูนย์การค้าโนรธา ถ.ปรารงค์สามยอด ต.ท่าหิน อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี 15000	036-413816
16	ภาษาและคอมพิวเตอร์ อีซีซี ศาลายา	99/14 อาคารศูนย์การค้าเทสโก้ โลตัส ศาลายา ถ.ปิ่นเกล้า-นครชัยศรี ต.บางเตย อ.สามพราน จ.นครปฐม 73160	-

ภาคตะวันออก

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียนหรือสถาบัน สอนภาษาจีน	ที่อยู่	โทรศัพท์
1	ศูนย์กลางภาษานานาชาติ บางแสน	278/2 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี 20000	-
2	รักภาษา	3/19 หมู่ที่ 5 ถ.สุขุมวิท ต.บ้านสวน อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี 20000	038-796203-4
3	สอนภาษา 304	352/28,29 หมู่ที่ 7 ต.ท่าตุม อ.ศรีมหาโพธิ จ.ปราจีนบุรี 25000	-

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียนหรือสถาบัน สอนภาษาจีน	ที่อยู่	โทรศัพท์
1	ภาษาชนชภูมิ	92/2 ซอยข้างโรงแรมพาราไดซ์ ถ.วัดโพธิวราราม ต.หมากแข้ง อ.เมืองอุดรธานี จ.อุดรธานี 41000	042-340356
2	สอนภาษาและวัฒนธรรม อาเซียน	ศูนย์จำหน่ายสินค้าคุณภาพกลุ่มน้ำโขง ถ.มิตรภาพ ต.หนองกอมเกาะ อ.เมืองหนองคาย จ.หนองคาย 43000	-

ภาคเหนือ

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียนหรือสถาบัน สอนภาษาจีน	ที่อยู่	โทรศัพท์
1	พระคุณภาษาจีนกลางเชียงใหม่	3 ซอย 7 ถ.หมื่นด้ามพร้าคต ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50300	053-217074
2	ตำราและสนทนาภาษา เชียงใหม่	17/1 ถ.ท้ายวัง ต.ช้างม่อย อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50300	053-232372
3	กวดวิชาบ้านครุมนตรี	204/4 อาคารพาณิชย์ 3 ชั้น ถ.วังเหนือ-พะเยา ต.วังซ่าย อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	081-9600412
4	หัวเหวิน	425 หมู่ที่ 2 ต.แม่สาย อ.แม่สาย จ.เชียงราย 57130	-
5	สอนภาษาญี่ปุ่น-จีนเชียงราย	665/7-8 ถ.ศรีเกิด ต.เวียง อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย 57000	053-740287

ภาคตะวันตก

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียนหรือสถาบัน สอนภาษาจีน	ที่อยู่	โทรศัพท์
1	จีนศึกษากาญจนบุรี	2/25 ต.บ้านใต้ อ.เมืองกาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี 71000	034-515198

ภาคใต้

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียนหรือสถาบัน สอนภาษาจีน	ที่อยู่	โทรศัพท์
1	คุณภาพภาษาจีนหาดใหญ่	1/17-18 ถ.จิระนคร ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110	074-32567
2	กวดวิชาศรีมาลินีจายา	189 ต.วังประจัน อ.ควนโดน จ.สตูล 91160	-
3	ภาษาและกวดวิชา อาจารย์อรรถพล	10-12 ถ.ไทรงาม ต.ทับเที่ยง อ.เมืองตรัง จ.ตรัง 92000	-

เกี่ยวกับผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกพร ศรีญาณลักษณ์

การศึกษา

Ph.D. (Linguistics and Applied Linguistics) East China Normal University, P.R. CHINA, 2006
M.A. (Chinese Literature and Characters) Nanjing Normal University, P.R. CHINA, 2004
ศศ.บ. (ภาษาจีน) เกียรตินิยมอันดับ 1 มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543

การทำงาน

ตุลาคม พ.ศ. 2555 – ปัจจุบัน

รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ปี พ.ศ. 2551 - กันยายน พ.ศ. 2555

หัวหน้าภาควิชาภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ปี พ.ศ. 2543 – ปัจจุบัน

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน
ภาควิชาภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลงานทางวิชาการ

ผลงานวิจัย

กนกพร ศรีญาณลักษณ์. (2559). การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ภาษาจีนด้วยตนเองของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 24 (46), (กันยายน - ธันวาคม 2559).

กนกพร ศรีญาณลักษณ์. (2557). การศึกษาอุปถัมภ์และภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมของคำเรียกสีในสำนวนจีน. ใน *การประชุมวิชาการเวทีวิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปี 2557 “ทิศทางการวิจัย : การพัฒนาสังคมสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ 8* (หน้า 411-422). ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

กนกพร ศรีญาณลักษณ์. (2554). การสื่อความหมายของภาพมงคลจีน. *วารสารจีนศึกษา*, 4(4), หน้า 22-43.

ผลงานแปล

โจว เสี่ยวเกิง. (2555). *เทคนิคสุดเจ๋ง จำง่าย ไวยากรณ์จีน*. (กนกพร ศรีญาณลักษณ์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์.

คณะผู้ดำเนินงาน

ที่ปรึกษา

ดร.กมล รอดคล้าย

ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์

นายชาญ ตันติธรรมถาวร

นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์

นางสาวประภา ทันตศุภารักษ์

เลขาธิการสภาการศึกษา

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

คณะผู้พิจารณา

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์

รศ.ดร.ปกรณ ลิมปยุสรณ์

รศ.ดร.พัชนี ตั้งยืนยง

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยจีน

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะนักวิจัย

อาจารย์วิภาวรรณ สุนทรจามร

ดร.หทัย แซ่เจี๋ย

ดร.ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข

อาจารย์กำพล ปิยะศิริกุล

ผศ.ดร.นริศ วศินานนท์

ผศ.ดร.กนกพร ศรีญาณลักษณ์

หัวหน้าคณะนักวิจัย

นักวิจัย

นักวิจัย

นักวิจัย

นักวิจัย

นักวิจัย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวชนิษฐา จิรวิริยวงศ์

นางคัทธिया แจ้งเดชา

นางสาวธีรตา เทพมณฑา

หัวหน้าโครงการ

นักวิชาการประจำโครงการ

นักวิชาการประจำโครงการ

บรรณาธิการ

นางสาวชนิษฐา จีรวิริยวงศ์

นางคัทริยา แจ้เงเดชา

หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการศึกษากับต่างประเทศ

สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ